

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

inzerati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inzerati petih vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 n. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inzeratni davek posebej.

Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, prilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon št. 34.

Dopolne sprejema le poštano in za dostavo frankovane.

Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:

v Jugoslaviji vse dni po Din 1—

v inozemstvu navadno dni Din 1, nedelje Din 1-25

Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		v Jugoslaviji		v inozemstvu	
		v Ljubljani		po pošti	
12 mesecev	...	Din 120—	Din 144—	Din 216—	...
6	...	60—	72—	108—	...
3	...	30—	36—	54—	...
1	...	10—	12—	18—	...

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.

Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Kado Kušej:

CERKEV IN DRŽAVA.

V prvi letos izišli številki nam je prinesla znana revija »Nova Evropa« vrsto člankov, ki se tičejo odnošajev med cerkvijo in državo, ki so v prvi vrsti zanimivi radi tega, ker so njih avtorji večinoma visoki cerkveni dostojanstveniki ali pa vsaj člani klera.

V prvem članku razpravlja prof. M. Jakšič o cerkvi v uedinjeni državi, v drugem zagrebški nadškof g. Ante Bauer o katoliški cerkvi in državi, v tretjem ljubljanski škof g. A. B. Jeglič o katoliški cerkvi v državi SHS, v četrtem vladika Ireneja iz Bačke o naših verskih prilikah, v petem narodni poslanec g. Anton Korošec o odnošajih med katoliško cerkvijo in državo in v zadnjem g. K. Gjurić o položaju cerkve napram državi v raznih kulturnih zemljah.

Zelo pomirljivo sta pisana članka zagrebškega nadbiskupa in ljubljanskega škofa. Prvi popolnoma stvarno po besedah velikega papeža Leona XIII. razlaga, kaj spada v interesno sfero cerkve in kaj pod ono države in povdarja, da bi cerkev državnim zakonom, ki bi ta načela upoštevali, nikdar ne nasprotovala, ampak se jih zvesto držala. Vpliv na zadeve, ki spadajo v cerkveno območje in so urejene po cerkvenem pravu, pa more državi koncedirati samo rimska stolica, vsled česar je živo želeli, da bi prišlo čim prej do konkordata.

Ljubljanski škof navaja, kaj družji in kaj loči obe največji krščanski cerkvi in povdarja, da je država pri svoji zakonodaji vezana na načela prirodne prava in da verniki po svoji vesti niso vezani na zakone, s katerimi se ta načela kršijo. Tako je n. pr. določilo čl. 12 ustave ali ena 5 nasprotno prirodnemu pravu in isto bi veljalo glede vseh omejitev v pridobivanju imetja ali glede zahteve, da je tudi verski nauk v šolah zadeva države.

G. Anton Korošec pa na celi vrsti praktičnih primerov dokazuje, da je smer državne politike naravnost sovražna katoliški cerkvi, da stremi ta politika jasno za tem, katoliško cerkev z vednim pritiskom polagoma prisiliti do kapitulacije in njene vodilne kroge prepričati, da bi bil zanje prestop v pravoslavje edino izhodišče iz težke krize, v kateri

se katoliki in njih cerkev sedaj nahajajo. Vlada favorizira povsodi pravoslavno cerkev, zapostavlja pa katoliško in obsoja njene organe in institute na hiranje in stradanje.

Nekoliko opore se najde za to ostro obsodbo vladne politike napram katoliški cerkvi celo v izvajanjih g. Jakšiča v prvem članku, v katerem se pogreša oni spravi in miroljubni ton, ki veje iz izvajanj katoliških vladik. Ta članek je tako v stvari kakor v tendenci zgrešen: Kristus ni cerkve vstvaril samo za one, ki so strilih src in duševno slepi, za spasenje zaslužjenih itd., ampak za vse one, ki vidijo v cerkvi in njenem nauku pot za spoznavanje večne resnice, sredstvo, ki tvori zanje vez med fizičnim in metafizičnim svetom. Ker je to stremenje v duši vseh nepokvarjenih ljudi globoko vkoreninjeno, je država dolžna, da nudi svojim članom priliko in možnost, da zadostijo svojem notranjemu nagonu. K sreči naši državni kriminalji uvidevajo, da je versko življenje državljanov tudi državi v korist. Toda ker se ne morejo otresti predsodkov napram najmočnejši verski organizaciji, namreč katoliški cerkvi, izgleda, da se smatrajo za upravičene, da delajo med pravoslavno in kat. cerkvijo razlike, dasi bi iz jasnega besedila zakonov in iz doslednega izvajanja načela ravnopravnosti morali takoj spoznati krivico svojega ravnanja.

In to je povod, da se mora danes še vedno razpravljati o odnošajih med cerkvijo in državo, dasi bi vprašanja o teh odnošajih ne bilo treba staviti, ker imamo ustavo in zakone iz prejšnje dobe, po katerih se cerkvene agende v posamnih pokrajinah upravljajo.

Problem bi takoj izginil iz sveta, ako bi bila uprava cerkvenih zadev po državnih organih v skladu z določili zakona. Ne rečem, da je bilo pred prevratom pri nas idealno urejeno, saj je cerkev zakone izza dobe 1867—1874 celo izrecno obsodila. A njih uporaba se je izkazala zanjo manj kvarljiva, kakor se je bilo s početka bati in tako jih je cerkev končno molče priznala in jih vpoštevala. Tudi sedaj ne sili na njih odpravo, ter jih sama izvaja, kolikor niso posamna določila postala vsled spre-

menjenih razmer neizvedljiva. A da jih treba uporabljati v smislu osiguranja eksistenčne mogočnosti za cerkev, bi ne smelo biti sporno. Ako bi se predvojne dotacije verskim zakladom držale vsaj približno onega razmerja, v katerem so narasli drugi državni izdatki, bi ne bilo povoda in podlage za resne pritožbe. Osrednja vlada je najbolj grešila s tem, da je naravnost, a obenem tudi z zakonom priznane dolžnosti napram eni največjih verskih zajednic namenoma prezirala in zanemarjala. Kako razpoloženje se s takim ravnanjem vstvarja v vrstah katoliških državljanov, ki po svoji ogromni večini vendar še zaupajo svojim verskim predstojnikom, ni težko uganiti. Vsakdo ve, kako upliva na ogorčena srca primer, iz katerega se jasno vidi, kako daleč smo v istini od ravnopravnosti in pravičnosti, o kateri tako določno govori čl. XII. ustave. Kar se v člankih g. nadbiskupa Bauera in dr. Korošca v tem pogledu navaja, je vredno vsega uvaževanja in bo brez dvoma globoko vpliva v vrstah katoliških državljanov.

Skraini čas bi bil, da bi v pravoslavnih cerkvenih krogih in v srbskih političnih strankah vendar že enkrat izginila neosnovana bojazen pred Rimom. Ta bojazen se tako jasno čuti iz članka g. prote Jakšiča, da nehoti trpe tudi dobre misli, ki so v njem izražene. Prvič mora računati pravoslavna cerkev s primatom rimskega škofa vendar kot neovrgljivim historičnim dejstvom, da pustimo dogmatično prашanje na stran. Le oni, ki misli, da je skoraj dvatisočetno cerkveno pravo plod proste človeške konstrukcije, more gojiti nade o preustroju ustave rimske cerkve v smislu načel pravoslavja. Za pravega poznavalca stvari je univerzalni episkopat papeža nespremenljivo dejstvo, dokler bo obstajala katoliška cerkev. Zato je odveč, delati paralelo med nacionalnostjo pravoslavne in anacionalnostjo rimske cerkve. Istina je, da nikakr cerkev ne more in ne sme biti nacionalna, ako resno vzame svoj svetovni poklic. Tudi pravoslavna cerkev kot taka ni nacionalna, le da so po njenem pravu krajevne samostojne organizacije v nacionalnih mejah mogoče, medtem ko ima latinska cerkev v tem oziru meddržavni značaj. A navzlic temu je pravoslavni grški kler balkanske Slo-

vane hujše raznarodoval, kakor je to kdaj storilo katoliško duhovništvo. Pravoslavje je samo po sebi tako malo jamstvo za nacionalnost, kakor je katoličanstvo dokaz proti nacionalnosti. Z mirnim srcem se katoliški duhovščini med Jugoslovenci da v narodnostnem oziru najboljše spricevalo in nikakega razloga ni za to, da bi v bodočnosti podpiralo narodno izdajstvo.

Drugič je dandanes temelj svetovne moči rimskega papeštva samo moralna sila katoliške cerkve. Papež vlada nad katoliškimi dušami brez vsakih posvetnih sredstev, on ni več tekmečesarjev in kraljev, še manj njih vrhovni gospod, kakor je to bil nekaj stoletij v srednjem veku. Zato ni na mestu, navajati proti papeštvu argumente iz preteklosti in na tej podlagi vstvarjati nerazpoloženje proti članom verske zajednice, koje on kot vrhovni poglavar predstavlja. Njegova sredstva so danes omejena samo na območje vesti, vsakemu je na prosto dano, da se njegovim od-

redbam pokori ali ne. Njegova moč je katoliška ideja in zvestoba katoličanov do nje. Ker se ideja ne da zatreči, bi bil tudi vsak boj proti njenemu predstavniku zaman. Obstoj ideje pa je odvisen od njene notranje zasnovanosti in dohoda, tudi najstrožji policijski in prokuratorski sistem je ne more ubiti, dokler ima v človeških dušah podlago za razvoj in rast. Zato se je doslej vsak boj državne oblasti proti cerkvi izkazal za obstoj cerkve kot brezuspešen, napravil pa je mnogo gorja v vrstah državljanov. Da se pri nas razmere izboljšajo in da se omeji vedno bolj naraščajoče nezadovoljstvo med ljudstvom, je potrebno, da vlada upošteva ustavo in obstoj, se zakone napram vsem verskim zajednicam enako in da se polagoma popravi v pravoslavnih krogih povsem napačno pojmovanje o moči papeštva ter o anacionalnosti katoliške cerkve. Ako izginijo predsodki, se vzpostavi harmonija med obema oblastima sama po sebi.

NEKAJ O NAŠIH MEJAH.

Ko sem se pred nedavnim časom mudil ob naši novi državni meji na Notranjskem, sem slišal marsikaj pikro besedo o naših razmerah. Po vsestranskem razmišljanju sem se odločil, da izpregovorim o tej stvari na tem mestu par besedi v dobri veri, da se mi morda posreči na eni strani pregnati vsaj del nejevolje, na drugi pa vzbuditi več pozornosti na tisti skeleči del našega narodnega telesa, ki mu pravimo meja.

Tam ob meji žive ljudje čisto svoje življenje, zlasti po krajih, ki so jih imeli Italijani nekaj časa v svoji oblasti. Nekateri občine, ki so kar v živo in prav dobesedno čez sredo presekane, so za enkrat gospodarsko uničene. Ako bi n. pr. hoteli soditi blagostanje kakega, razmeroma dovolj prosvitljenega kraja po tem, koliko ljudi pošlje študirat — in gotovo je prav ta pojav precej važno merilo za presojanje blagostanja v posamnih krajih! — bi vzel neko vas ob imenovanju meji. Malo pred vojno je imela ta vas, ne občina, pet dijakov in štiri dijakinje, ki so se vsi vzdrževali brez ustanov ali kakih javnih podpor, vsi zgolj s tem, kar so prejeli od roditeljev. Za naše slovenske razmere je bil to gotovo vesel pojav in priča, da mo-

ra biti ta vas gospodarsko močna. Po vojni je zaslega okupacija, pozneje pa je zopet pripadla Jugoslaviji, toda tik za vasjo je sedanja provizorična meja, tako da imajo ljudje hiše v naši državi, posestva pa večinoma v Italiji. Naj misli kdo o dvoletnih kakorkoli, dokler ni razmerje med obema državama popolnoma urejeno, dvoletniki gotovo trpe. Predpisi sem, predpisi tja, le-vitimacije, pota, šikane, vse to kradu kmetu čas in vzbuja slabo voljo v njem. Samo par primerov. Letina za seno je bila slaba. Spomladi kmet komaj čaka, da spusti živino na pašo, toda jo, oblast pravi: ne! Enkrat ne puste Italijani drugič ne Jugoslovenci. Kmet prosi, hodi okrog, čaka, preklinja in nazadnje pod cenno proda govedo, kolikor jih ne more prerediti v hlevu. Čisto naravno je, da želi imeti čim manj škode pri tem, zato skuša zabarantati svoje govedo za lire. Ako ga pri tem zasadijo oblasti, nastane jok in stok in škripanje z zobmi, ako mu pa kupčija uspe, se pomnoži družba tihotapcev. Komur se namreč enkrat, dvakrat posreči tihotapstvo, je že izgubljen. Drug slučaj! Dvoletnik poseka nekaj drevov na italijanski strani svojega posestva. Ker jih naenkrat

William M. Thackeray:

Cuffova borba z Dobbinom.

KONEC.

Nekaj časa po tem dogodku se je primerilo, da je prišel Mr. Cuff nekega solnčnega popoldneva v obližje ubogega Williama Dobbina, ki je ležal pod nekim drevesom na igrišču in čital priljubljeno mo knjigo Tisoč in ena noč, oddaljen od prostora, kjer so se vadili razni športi, čisto sam in srečen. Pozabil je za enkrat na ves svet in je bil daleč oddaljen od mornarjem Sindbadom v dolini diamantov, ali pa s princem Ahmedom in vilo Peribano v oni sijajni votlini, kjer jo najde princ in kamor bi mi vsi radi pogledali — kar ga glasni kriki, kot da bi jokali in kričali kak otrok, zbude iz prijetnega sanjarjenja. Pogleda tja in vidi Cuffa, ki obdeluje majhnega dečka. Bil je to oni fantički ki je čenčal v vozu njihove trgovine, toda Dobbin je prezrl to porednost že radi mladosti in drobnosti fantičeve. »Kako si se drznil, gospodič, razbiti steklenico?« je zavpil Cuff malemu neopridravljenemu v vihtel nad njim rumeno kladio od krogeja.

Dečku je bilo naročeno, splaziti se čez obzidje igrišča (na izbranem

mestu se je z zidu odstranilo razbito steklo in so se napravile primerne odprtine v zidu za plezanje), teči četrtilje daleč, izsiliti na kredit četrtilira rumovega punča, ne ustrašiti se doktorjevih okoli ležečih volunov in splezati nazaj na igrišče. Pri vršenju tega junaštva mu je izpodrsnilo, razbila se je steklenica, punč se je razbil, njegove hlače so se pomazale in pokazal se je pred svojim delodajalcem kot popolnoma kazniv in tresoč se krivec, čeprav je bil nedolžen.

»Kako se drzneš, gospodič, razbiti steklenico?« je besnel Cuff. »Ti zabiti tat! Punč si sam izpil in sedaj trdiš, da si razbil steklenico. Nastavi roko, gospodič!« Na otrokovo roko je zavijtel leseno kladio in težko udaril. Sledil je stok in jok. Dobbin je tedaj ugledal ta prizor. Princezinja Peribana je zbežala s princem Ahmedom v notranjost votline, Rok je odnesel mornarja Sindbada iz doline diamantov daleč iz vida visoko pod oblake in spet je bilo vsakdanje življenje pred dobrim Williamom in bil je pred njim velik deček, ki bije majhnega po nedolžnem. »Nastavi drago roko, gospodič!« je kričal Cuff malemu tovarišu, ki je imel obraz izpačen od joka.

Dobbin se je tresel in se zaval po konci v svoji stari, ozki obleki.

»Na jih, ti mali lopov!« je zavpil Cuff in spet je priletelo kladio na otrokovo roko. Ne ustrašiti se, nežne gospe, vsak deček v javni šoli je tepel in bil tepen in vaši otroci se bodo tudi tepeli in jih dobili našeškani brez dvoma.

Spet je lopnilo kladio in Dobbin je poskočil. Ne morem reči iz katerega vzroka. Tepež je v javni šoli tako v navadi kakor knuta v Rusiji. Bilo bi v enem oziru negentilemansko, upirati se temu. Mogoče se je Dobbinova neumna duša uprla proti izvajanju tiranije, ali pa je mogoče imel močno željo po osveti in ga je vlekel, meriti se s slavnim okrutnejšem in tiranom, ki mu je bila dodeljena vsa slava, ponos, mogočnost, dobre razmere, plapolajoči prapori, bobneči bobni, pozdravljajoče straže. Kakršen je že bil nagib, Dobbin se je junaško postavil in zakričal: »Stoj, Cuff, ne strahuji tega otroka, ali pa —«

»Ali pa kaj?« je presenečen vprašal Cuff. »Nastavi roko, ti mali vol!« — »Jaz ti jih bom naložil take, kakršnih jih še nisi dobil v življenju,« je rekel Dobbin v odgovor na vprašanje Cuffovo. Mali Osborn, težko dihaajoč in ves v solzah, je po-

gledal Dobbina začudeno in skoro ne verujoč, da se je nenadoma postavil v njegovo obrambo, osuplost Cuffova pa ni bila manjša. Predstavljajte si bronastega Goliat, ko je mali David stopal naprej in pozival na boj, in imeli boste občutke Mr. Reginalda Cuffa, ko mu je bil ponudjen boj.

»Po šoli,« je seveda odvrnil po kratki pavzi in s pogledom, kakor da bi rekel: »Naj bo po tvoji volji in sporoči svoje želje prijateljem med tem časom.« — »Kakor ti drago,« je rekel Dobbin. »Ti moraš biti moj sekundant, Osborn.«

Zdi se vam, ko da bi se zavzel zanj njegov oče, njega pa je bilo tudi skoro sram svojega zaščitnika.

Da, ko je bila prišla ura borbe, se je skoro sramoval reči: »Le po njem!« in niti eden izmed dečkov, ki so bili prisotni, se ni upal izreči tega poziva ob prvih dveh, treh spopadih tega znamenitega boja. Ob začetku borbe je učeni Cuff z zaničljivim zasmehom na obrazu in tako veder in vesel, kakor da bi se igral z žogo, obdeloval svojega nasprotnika s pestmi in je trkrat prevrnil tega nesrečnega šampijona. Pri vsakem padcu je sledilo veselo vzklikanje in ploskanje in vsak je želel dobiti čast, da ponudi zmagovalcu

svoje koleno.* »Kako gorke bom še le dobil, ko bo končano,« je mislil Osborn in pozval svojega borce: Bolje je, da se umakneš, Figar, saj je bilo samo par udarcev in veš, da sem na to navajen.« Toda Figar, čigar vsak ud je trepetal in čigar nosnice so dihale srditost, je porinil malega sekundanta v stran in se spustil v boj četrtič.

Ker ni prav nič znal parirati udarcev, ki so padali nanj, in je Cuff pričel nanad vsakikrat poprej in ne da bi kedaj dopustil neprijatelju udariti, je sklenil Figar sedaj, da začne borbo s svojim napadom in je zanj pripravil levo roko, ker je bil levičnik. Udaril je parkrat z vso silo — enkrat na Mr. Cuffovo levo oko in enkrat na njegov lepi rimski nos. Cuff je takoj padel na tla v veliko presenečenje gledalcev.

»Bii, bii! strela božja!« je zavpil mali Osborn z obrazom veččaka in ploskal svojemu borce za njegovim hrbotom. »Daj mu jih z levico, moj hrabri fant!«

Figarjeva levica je uprizorjala tekot ostale borbe strašno igrlo. Cuff je padel vsak čas. Pri šestem

* Rek' borec sede po enem spopadu na koleno sekundantovo, da se spočije za nadaljni spopad.

ne more speljati domov, hodi ponje dva, tri ali tudi več dni. A glej, zopet smole. Lahko so zavohali posekana drevesa in nočejo prav nič spoštovati tuje lastnine. Z združenimi močmi odnašajo cele hlode in si pridno napravljajo drva, kmet pa gleda in je napram vsemu temu brez moči. Se dalje. Ker primanjkuje delavnih moči, bi rad šel kmet kositi zgodaj zjutraj, a ne sme; ostal bi rad na polju do noči, pa zopet ne sme. Obmejni varnostni organi ene ali druge države mu ne puste na polje pred gotovo uro, ki je zanj mnogo prepozna, in ga silijo domov spet ob gotovi uri, ki mu je mnogo prezgodnja. Na ta način je lahko kmet na en sam dan in pri eni sami osebi prikrajšan za najmanj pet delavnih ur. Kako občutna je ta škoda, si lahko predstavljajo vsakdo, kdor pozna kmetstvo.

Takih in enakih neprilik, ki so navidez malenkostne, se nabere dvo-lastniku cel kup. Ako ni posebno vztrajen, mu peša veselje do dela in posestvo začne iti rakovo pot. Da je to resnično, potrjujejo dejstva. V nekem takem slučaju je imel posestnik pred vojno 24 glav živine, ob razsulu tudi, danes jih ima še 13. Podobnih primerov bi morda lahko našli še več.

Ker so na take in podobne načine na meji pridobitne možnosti občutno zmanjšane, na drugi strani pa vabi lahek zaslužek s tihotapstvom, je skušnjava pač tako velika, da ji le malokdo uide. To pa je velika rana našega življa ob meji.

Ljudje sami, ki jih še ni zaseglo močvirje tihotapstva, čutijo to in skušajo pomagati svojim sorojakom, kakor pač vedo in znajo. Oživetni skušajo zopet prosvetno delo raznih knjižnic in čitalnic, ki so prav lepo prospevale pred vojno, a so zamrle med vojno, ker v mnogih krajih ni bilo nikogar, ki bi bil vsaj pazil na knjige. Zlasti »Čitalnice« so ponekod čisto uničene in izropane, posebno tam, kjer so imeli občino v rokah klerikalci. Med tem ko je na knjižnice »Izobraževalnih društev« pazil lahko vsaj duhovnik, ki je gotovo vsaj eden ostal v fari, so ostale »Čitalnice« pogosto vsvo vojno čisto brez varuha in so bile ob razsulu prazne. Kako jih sedaj obnoviti, kje vzeti potrebni kapital, ako javnost ne pri-skoči na pomoč? Jugoslovenska Matice se pridno odziva tem klicem, odzivati bi se morali pa tudi posam-niki. Človeka boli srce, ako vidi, da pri nas ravno v mestih po trgovinah mnogokrat porabljajo knjige za o-vojni papir, tam ob meji bi pa ljudje bili tako hvaležni zanje! Ali ni to prav lahko misljeno tratenje narodnega premoženja?...

Na drugi strani bo treba misliti na to, kako preskrbeti takim razse-kanim občinam novih pridobitnih možnosti. Ponekod so se pečali lju-dje z izdelovanjem lesene posode, ki so jo oddajali v Vipavsko dolino in na Goriško. Zaradi neugodne carine je ta domača obrt v nevarnosti, da propade. Treba bi bilo ukreniti ne-kaj: ali omiliti carino — ali pa usmeriti oddajo te robe v vinorodne kraje po državi sami.

Tudi v tem pogledu je več drobtin, ki jih ne bom vseh našteval. Hotel sem le opozoriti na to, kako je danes v marsičem težavno življenje ob meji in kako nujno potrebno je skrbno paziti nanj in mu pomagati na noge. Ako tega ne bomo storili pravočasno i z gospodarskimi i s prosvetnimi pripomočki, utegnemo v prav kratkem času doseči klavrne in

pogubne rezultate. Že danes bi go-tovo marsikdo strmel, ako bi pogra-nične čete, orožništvo in sploh var-nostni organi ob meji izdali kako statistiko tihotapstva, kolikor so ga zasledovali. Ako osrčje ne pride na pomoč, bodo razmere seveda vedno hujše, kar bi pomenilo tudi za naše rojake onkraj črte slabo tolažbo. Po-trudimo se, da vztvarimo na meji življenje, ki bo žarelo kakor solnce daleč tja v Primorje in vzbujalo tam-kaj nade. Ako tega nečemo, ako pu-stimo, da bo meja kakor zakotna beznica, polna blata in gnusobe, po-tem ne očitajmo ničesar ljudem, ako bi se kdaj tam kje na oni strani pojavil kak odpadnik! Mi sami bi ga imeli na vesti!

Francoske sankcije proti Nemčiji.

FRANCOSKI NACRTI. — AKTIVNA PODPORA BELGIJE, MORALIČNA ITALIJE.

— London, 8. jan. (K. B.) »Time-sov« pariški dopisnik omenja na po-dlagi svojih informacij, da Francija brez odlaganja izvede sankcije in sicer po 15. januarju. Francija končno privoli v pogojni moratorij. Ker ne bodo mogle vlade soglašati, je stvar reparacijske komisije, da določi čas in pogoje mo-ratorija. To se najbrže zgodi še tekom tega tedna. Zatrjujejo, da se belgijska vlada aktivno udeleži pri izvedbi san-kcij in da jih bo Italija moralično pod-pirala. Vojaško središče postane Essen. Zasedba Bochuma sledi po potrebi po-zneje. Jasno je, da bo celokupna voja-ska moč, ki jo ima maršal Foch na raz-polago in ki je cenjena na 300.000 mož, sodelovala, če nastopijo nenavadni dogodki. Vprašanje uvedbe francoskega denarja v novo zasedenih nemških krajih je bilo razmotirano, toda teh-nične težkoče v tem vprašanju so pre-velike, zato uvedbo najbrže kako lokal-no valuto. Z zavarovanjem življenjskih potrebščin rudarjem v ruhrskem ozem-lju upajo odstraniti možnost stavk in izgredev.

FRANCOSKI INŽENJERJI V DÜSSELDORFU.

— Pariz, 8. jan. (Havas.) Danes je odpotovalo 40 inženjerjev v Düsseldorf, od koder bodo po potrebi diri-rani v posamezne premogovnike ruhr-skega ozemlja. Po »Petit Parisien«u ostanejo inženjerji v Düsseldorfu. Vla-da jim pozneje doloži instrukcije, kakor hitro pride do izvedbe načrta, odobrenega od ministrskega sveta. Po poročilu istega lista se je ministrski predsednik Poincaré odločil, da govori v četrtek, 11. t. m. v zbornici in tega dne bo najbrže v položaju, podati po-slancem točno sliko o storjenih ukrepih.

ZBIRANJE FRANCOSKIH ČET.

— Pariz, 8. jan. (Izv.) Listi objavl-jaio informacije, po katerih ima slediti vkorakanje francoskih čet v ruhrsko ozemlje takol, kakor hitro reparacijska komisija ustanovi krivdo Nemčije v dobavi premoga. V znanjem mini-strstvu so prepričani, da se Poincaréju v reparacijski komisiji posreči kon-strukcija te krivde. Kdaj pa se izreče sodba, še ni gotovo. Govore pa, da bo takoj eno uro po izrečni sodbi franco-ska vlada odredila vkorakanje franco-ske vojske v Düsseldorf in v ostale va-žnejše premogovne centre. Z izvedbo vojaško-operacijskega načrta, ki sta ga izdelala maršal Foch in general Wei-gand, je pobaščen general Bust.

— Berlin, 9. jan. (Izv.) Berlinski listi priobčujejo obširna poročila o gibanju francoskih čet. V Düsseldorfu so rekvirirane šole za nastanitev vojašt-va, rekvirirane so garaže za avtomobi-

le. Po ulicah je že opažati tanke. Listi tudi naglašajo, da Francija ne bo čaka-la 15. januarja kot roka za plačilo za-padlega reparacijskega obroka, temveč namerava že prihodnje dni izvesti san-kcije. Francoski železničarji so že do-bili nalogo, da naj bodo pripravljeni za odhod na ruhrsko ozemlje. Tudi več polkov je že prejelo povelje za odhod. Francoske čete, ki imajo zasedati ruhr-sko ozemlje, so povečini sestavljene iz polkov, v katerih so vojaki nemščine zmožni.

Jugoslavija in reparacijsko vprašanje.

— Beograd, 9. januarja. (Izv.) Brzo-javka iz Pariza omenja, da je francoski ministrski predsednik Poincaré na vla-de držav male antante odposlal posebno brzojavno noto, ki obvešča v reparacijskem vprašanju interesirane države o rezultatih pariške konference in o na-daljšni posledicah. Brzojavka, ki jo je prejel sunanji minister dr. Ninčić od Poincaréja, najprej omenja razvoj do-godkov na konferenci. Med drugim pa dalje naglašajo, da Francija v tem mo-mentu ni zahtevala od naše diplomaci-je, da bi zavzela stališče napram franco-skemu oziroma angleškemu načrtu, na drugi strani pa je bila Francija na kon-ferenci tudi tolmač naših reparacijskih zahtev. Brzojavka dalje opozarja na težke posledice, ki bi nastale, če Nem-cija uspe z razbitjem versailleske mirov-ne pogodbe. Nemčija, ki noče prizna-vati sklepov vrhovnega sveta zavezni-kov, ki se na drugi strani sklicuje na reparacijsko komisijo, bi lahko spravila nasledstvene države bivše avstro-ogr-ske monarhije v nekako vazalstvo po-sebno glede zunanje politike. Brzojavka dalje kratko navaja vse potrebne od-redbe, ki jih namerava izvesti proti Nemčiji v slučaju, da ne izpolni plačil-nega roka dne 15. januarja. Zunanji mi-nister dr. Ninčić poroča na prihodnji seji vlade o tej brzojavki.

Poljska na strani Francije.

— Berlin, 8. jan. (Izv.) »Vossische Zeitung« javlja, da je poljska vlada od-redila zatvoritev meje napram Nemčiji. Ustanovljen je močan kordon. Ta odredba ima namen, da podpre akcijo Francije v ruhrskem ozemlju.

LLOYD GEORGE ČESTITA BONAR LAWU.

— London, 8. januarja. (Havas.) Lloyd George, ki se začasno nahaja na letovišču na Španskem, je odposlal an-gleškemu tisku brzojavko, v kateri če-stita Bonar Lawu zaradi njegovega na-stopa na pariški konferenci.

Po atentatu na finančnega ministra dr. Rašina.

NI KRIZE V VLADI.

— Praga, 8. januarja. (Izv.) Tako-j po atentatu na finančnega ministra dr. Rašina se je v političnih krogih razširila vest o spremembi v vladi. Nekateri so priporočali rekonstrukcijo vlade z ozi-rom na okolnost, da je poleg težko ra-janega dr. Rašina začasno vsled bo-lezni za vodstvo vladnih poslov nezmo-žen ministrski predsednik Švehla. Zdravje ministrskega predsednika pa se je sedaj znatno izboljšalo. Predsednik prevzame vodstvo kabineta že po štirih tednih. Zaradi tega je opuščena misel o rekonstrukciji vlade. Zdravniki, ki lečijo dr. Rašina, so snoči izdali bulletin, ki veči, da je stanje dr. Rašinovo neizpre-menjeno. Zdravniki upajo finančnega ministra ohraniti pri življenju.

— Praga, 8. januarja. (Izv.) Zuna-nji minister dr. Beneš se je povrnil v Prago. Predsednik republike dr. Masa-ryk je še dalje ostal na Tatri.

ARETACIJE PO ATENTATU.

— Praga, 9. jan. »Narodni Politika« javlja, da sta bila v Nemškem Brodu aretirana dva mlada človeka, ki sta osumljena, da sta bila v zvezi z atenta-torjem I. Soupalom. Listi splošno na-glašajo, da je bil atentat plod zarote in ne delo posamnika.

Češkoslovaški legionarji.

— Praga, 9. jan. (Izv.) Izvrševalni odbor Družine češkoslovaških legionar-jev je sklical sejo odbora in zaupnikov. Zaupniki so izrekli popolno zaupanje iz-vrševalnemu odboru. Dalje je bilo skle-pnjeno, da se vladi predloži posebna spo-menica in da se objavi poseben mani-fest Družine češkoslovaških legionarjev. V manifestu češkoslovaški legionarji odločno obsojajo vsak politični atentat, kakor tudi atentat na finančnega mi-nistra, čeprav so bili drugače v načelnem sporu z njim.

BIVŠI SULTAN POTUJE V MEKO.

— Malta, 7. jan. (Reuter) Bivši sul-tan in njegov sin sta se danes vkrcala na neko vojno ladjo ter potujeta v Me-ko. Sultana spremlja močan oddelek civilnih stražnikov.

PRED SODBO JAVNOSTI.

V svojem osebnem glasilu, mariborskem »Taboru« je priobčil dr. Ku-kovec brez podpisa neko moje pismo z lepo zaslojenim komentarjem. Da bo pa slovenska javnost, posebno pa naši pristaši v zadevi, ki lahko vzbudi razne komentarje, pravilno poučena, naj na-vedem sledeče stvarne podatke: Dr. Kukovec je ob vsaki priliki, kadarkoli je naletel name ali na kateregakoli mo-jih kolegov, pritiskal za nekako kon-centracijo, ki bi imela namen rešiti g. ministru mandat. Tako me je tudi pri-šel nadlegovat v pozni nočni uri drugi dan, ko sem se podvrgel težki opera-ciji in me mučil s svojim predavanjem celo uro. Predlagal in predložil mi je, živo potrebo takozvanega skupnega na-stopa — seveda je imel v mislih reši-tev svojega mandata, ki mu je ušel re-vem kam. Zagotavljal mi je, da ima demokratska stranka v mariborski ob-lasti najmanj tri sigurne mandate. Kljub bolečinam se me je polastil smeh in vprašal sem ga, ali so ti srečni okra-ji na luni ali kje drugje. Rekel sem mu dalje, da po mojem mnenju, ki pa za stranko nikakor ni obvezno, bi bilo mo-goče govoriti o koncentraciji gospodar-skih krogov v ta namen, da bi kandi-dirali v naši listi po en zastopnik obrtnega in trgovskega stanu, ker im-a mo skupne gospodarske interese.

Tudi drugi dan me je nadlegoval njegov agent za decidirano izjavo, kako sem si premislil ter si dovolil ša-lo, da mu ohranim prijetno iluzijo, da imajo g. mladini res tri popolnoma si-gurne mandate ter mu serviral tako je-dilni list v okrajih, kjer absolutno ne obstojajo. Naj ne misli g. dr. Kukovec, bivši minister in moj poslaniški tova-riš, da sem se jaz za razdelitev srezov tako malo zanimal, da ne vem za njih organizacije. Moje pismo je imelo po-poln uspeh, pošteno obratno dobim nam-reč od imenovanega gospoda pismo, v katerem ni več zadovoljen z dozdev-nimi tremi mandati. Povzpel se je nam-reč tako daleč, da piše, da je prišla velikanska procesija pobožnih Prek-murcev s prošnjo, da on, velezaslužni dr. Kukovec, bivši minister za socialno skrb, prevzame kandidaturu kot nosilec liste v Prekmurju.

Seveda, ko sem prejel to pismo, se mi je zasmil, da je tako naiven in sem ga pustil brez odgovora. Razmišl-jal sem pa, kje bi bila tako velikanska zasluga Kukovec, da je pridobil tako ljubezen dobrega prekmurskega lju-dstva. Na enkrat sem se spomnil na prizor, ki se je odigral ob priliki naše, gotovo močnejše borbe za slovensko že-lezniško omrežje. V tistih usodnih dne-vih, ko smo stali poslanci SKS kot ska-la na neomajljivem stališču, je prišel ta dozdevni prekmurski priljubljenec v naš poslaniški klub in moledoval, naj odstopimo od striktnih zahtev, da se iz zunanega posojila zagotovi denar za prekmursko železnico in za obe že-leznici, ki bodo vezale Slovenijo z mor-jem. Na ta njegov, za Prekmurce go-tovo ne laskavi nastop, sem mu odgo-voril, da je njegova kot slovenskega poslanca dolžnost, da te naše vselo-slovenske ljudske zahteve v svojo av-toriteto podpre, če jo ima kaj v ve-mogočnem demokratskem klubu. Na to mojo kategorično zahtevo je plaho od-govoril, da tega ne more storiti, ker ga sicer iz kluba izločijo. Silno se je bal, da se vsled lastnih zahtev, ki se ravno sedaj realizirajo, razleti vladna koal-cija. Ako je to njegova največja zasluga, tedaj se še lahko misli, kako iskren-o si želijo Prekmurci tega gorečega zagovornika njihovih koristi.

Kakor omenjeno, vsled operacije nsem mogel biti informiran o poteku politične situacije, vsekakor pa sem spoznal položaj v toliko, da bi bila na-ravnost nesreča za našo stranko, ako bi figuriral v naši listi g. dr. Kukovec, ki je v gospodarskem krogu za časa svojega ministrovanja, kakor tudi nje-gov naslednik g. minister Žerjav, na-prtil toliko škode in gorja.

Dr. Kukovec mi očita nesamostoj-nost, vendar se zavedam, da sem jaz kot vsi moji tovariši, v vseh načelnih vprašanjih vedno energično stopali v boj za naše ideje in vsa gospodarska vprašanja Slovenije in nismo klonili tilnika iz strahu pred nemilostjo vlada-jočih krogov, kot je to storila vedno in povsod troperesna demokratska dete-ljica. Nadalje piše dobesedno: »Časi so preresni, da bi se smeli delati taki skoki in Napredna kmetijska obrtna zve-za (kakšna ptica je to?) bo vprašala narod na zborih zaupnikov, ako se sprejme g. Drogenik z ozirom na vse to kot nosilec liste v mariborskem vol-nem okrožju?«

Na ta stavek Vam, gospod Kuko-vec, odgovorim, da naši kmetje, trdni stebri naše misli, ne bodo vpraševali gg. advokatov, plašljivih poslancev in mladinskih bankokrotov, koga bodo po-stavili za nosilca liste, ker so sami polnoletnejši in polnopravnejši držav-ljani in ako so se slučajno sporazumeli na mojo osebo, tudi Vaši redki obože-

valci ne bodo mogli tega sklepa izpre-meniti.

Dr. Kukovec na koncu svojega ne-podpisane članka prav čudno javka o razdrapanosti takozvanih naprednih sil. Dovoljujem pa si poklicati mu v spomin izborni koncentracijski delo, ki ga je izvršil njegov mnogospoštovani g. kolega dr. Žerjav in seveda tudi on kot predsednik stranke. Ta koncentra-cija je napravila celi Sloveniji sramoto, da je zmagala v Ljubljani čudna za-konska zveza klerikalcev in komuni-stov. Te sramote gospodom mladinoi nihče ne izbrise.

Vprašam vse pristaše SKS kakor tudi celo slovensko javnost, ali je bilo naše kakor tudi moje postopanje pravi-lno? Stal sem in stojim na stališču gospodarskega programa, in ako so sploh potrebne kak koncentracije, je mogoča le taka, da se nam pridružijo vsi gospodarski krogi, tako iz obrtnega kakor tudi iz trgovskega stanu, da re-šimo Slovenijo pred grozečim gospo-darskim propadom. To je moj odgovor, g. dr. Kukovec, to so bile moje misli o Vašem prvem obisku v bolnici, ki go-tovo ni bil takten, in to je moja zadnja beseda. Ti, slovenska javnost pa pre-sojaj in odločaj!

Maribor, dne 4. januarja 1923.

Josip Drogenik
narodni poslanec.

Gospodarstvo.

DAVEK NA NEZAZIDANA ZEMLJIŠČA IN LJUBLJANSKA PREDMESTJA.

Mestni magistrat ljubljanski je za-čel izterjivati davek na nezazidana zemljišča na podlagi naredbes pokrajinskega namestnika z dne 21. maja 1922 št. 164 U. L.

Namen tega davka je prisiliti lastni-ke takih parcel, ki jih je smatrati za stavbišča, do tega, da ali zazidajo praz-no stavbišče ali je prodajo takim inte-resentom, ki resno mislijo zidati. Tako naj bi se vsaj omejila, če ne preprečila špekulacija s stavbišči, ki čisto o-ne-mogočijo živahnejši in smotreni razvoj mesta. V kolikor bi zadevala ta naredba res le zemljišča, ki so izrecna stav-bišča in s katerimi se očividno špeku-lira, bi bilo naredbo s stališča moderne komunalne zemljiške politike le po-zdravljati. Sicer so izkustva po drugih mestih (na pr. v Nemčiji) pokazala, da obdačenje samo ne more preprečiti špekulacije z zemljišči, ker dosedanji lastnik prodajalec kratkoročno prevali vso tekom let plačano davščino na no-vega lastnika — kupca. Za pobljanje špekulacije z zemljišči treba še drugih ukrepov kakor na pr. pritegnitev od-daljenjših zemljišč in s tem povečanje ponudbe potom razširjenja cestnega om-režja, uspostavitve cenčnih komuni-kačnih sredstev (elektr. cestne železni-ce) itd. Ljubljanski davek na nezazidane zemljišča oz. naredba ki ga uvaja, pa je zagrešil svoj namen, vsaj kakor ga pojmuje naš mestni magistrat. Po nje-govem naziranju so namreč »stavbišča« tudi naši majhni krakovski in trnovski vrtiči, ki dajejo vsled skrbne in inten-zivne obdelave vsako leto toliko zelen-jave na trg, da ima Ljubljana tega ne-obhodnega živila dovolj in po razmero-ma nizkih cenah na razpolago.

Tj vrtiči, ki obstojajo že od starih časov sem in dajejo znano tipično ob-ljleže imenovanim predmestjem, so ne-razdružni sestavni deli krakovskih in trnovskih vrtarskih gospodarstev. Iz njih se živijo številne stare rodbine Krakovčanov in Trnovčanov. So to po-večini mali ljudje, ki jim je vrtinarstvo in zelenjadarstvo glavni vir dohodkov. In sedaj prihaja mestna občina ljublj-an-ska ter nalaga na njih zemljo ogromne zneske kot davek na nezazidane parce-le, kot da bi bili vsi Krakovčani in Tr-novčani sami špekulantje z zemljišči in kakor da ne bi bilo že drugih davkov dovolj. Vojnih dobičkarjev ni bilo mogo-če primerno obdavčiti, a tu se nalaga baš gospodarsko najšibkejšim slojem, ki imajo še košček svoje zemlje, ogro-men davek, ki ne pomenja drugega ne-g naravnost premoženjsko oddajo. In vrhu tega je bila lani najprej vsled suše in pozneje vsled deževja skrajno slaba letina, ki je po nekoč komaj krila visoke stroške obdelavanja. Tako obdačenje ni samo narodnogospodarsko in social-nopolitično popolnoma zgrešeno, mar-več je nedopustno in kvarno interesom mesta samega v zdravstvenem in mo-ralnem oziru. Mladina, otroci naj uživa prost zrak, naj se igra v vrtu in se se-znanja ter uči ljubiti naravo. Drugod z vsemi sredstvi in na vse načine propa-girajo takozvana »mesta z vrtovi« (Gartenstadt, Schrebergärten), tu pri-nas se pa hoče vrtove kar iztrebiti. Me-ra, ki jo določa uvodom navedena na-redba kot davkoprosto, je namreč mno-go prenizka, ker izključuje vsak večji vrt.

Ponavljamo: Nimamo nič proti te-mu, ako hoče mestna občina ljubljanska voditi moderno zemljiško politiko, na-sprotno celo odobravamo, da se z vse-

spopadu je skoro toliko dečkov vzklikalo: »Le po njem Figar!« ko-likor jih je malo prej vzklikalo: »Le po njem Cuff!« Pri dvanajstem na-padu je bil ta že ves iz sebe, kakor pravimo, in je izgubil vso prisotnost duha in moč za napad ali obrambo. Nasprotno pa je bil Figar miren in siguren kot kak quaker. Njegov obraz je bil blede, oči visoko razprte in velika odrtina na njegovi spodnji astnici je močno krvavela, kar je dajalo fantu divji in izpačen izraz, ki je mogel vzbuditi strah v marsi-katerem gledalcu. Vzlic temu pa se je njegov neustrašeni nasprotnik pripirjal za trinaesti napad.

Ce bi imel pero Napierovo* ali časopisa Bell's Life, bi se mi posre-žilo, dobro opisati to borbo. Bil je to zadnji napad Napoleonove garde (to se pravi, to bi bilo, samo še Water-loo je manjkal), to je bila Neyeva kolona, upirajoča se na griču La Have Sainte, braneča se desetim ti-sočem bajonetov in ovenčana z dva-asetimi orli — bilo je rjovenje angle-škega goveda, ko so se vrgli po gri-ču navzdol in planili, hotoč objeti sovražnika z divjimi rokami boja —

z drugimi besedami Cuff se je dvigal poln poguma, toda skoro omahujoč in pljan. Figar pa je udaril s svojo levico po nasprotnikovem nosu in Cuffa prevrnil zadnjikrat. »Mislim, da mu bo zadosti,« je rekel Figar, ko se je njegov nasprotnik zvrnil tako lepo na tla, kakor sem videl kroglo Jacka Spota pasti v luknjo na biljardu. Dejstvo je, da Mr. Re-ginald Cuff ni mogel ali ni hotel vstati, ko je bilo treba iti v šolo.

In vsi dečki so dvignili tak krič v slavo Figarjevo, da bi človek mi-slil, da je bil on njihov priljubljeni borec ves čas boja. Prekinil je ta krič dr. Swisthaila v njegovem študiju in radoveden je šel pogledat, kaj neki bi bil vzrok strašnemu vpitju. Zagrozil je, seveda, da bo Figar hudo tepen, toda Cuff, ki si je takrat že opomogel in si izmival ra-ne, je stopil nasproti doktorju in re-kel: »To je moja krivda, gospod-ne Figarjeva, ne Dobbinova. Tepel sem majhnega dečka in sem jih do-bil za to čisto po pravici.«

S to velikodušno izjavo ni samo rešil zmarovalca pred šolami, ampak tudi dobil nazaj nad dečki ves vpliv, ki bi ga bil skoraj zaigral s svojim porazom.

mil sredstvi pobija špekulacija s stavbiščji, obsojamo in protestiramo pa odločno, da bi se kar pavšalno vsako nezazidano zemljišče osobito v predmestjih, smatralo za stavbišče, če prav je v resnici obdelan vrt ali njiva ter tvori po vsem all deloma življenjski vir lastnikov. Pred vsem pa: roke proč od vrtov naših dedov in pradedov! Davek na nezazidana zemljišča v Ljubljani v zdaj uveden in izvajani obliki je kvaren z narodnogospodarskega, socialno-političnega in higienskega stališča ter potreben nujne reforme. Dr. F. S. M.

—g Beogradska blagovna borza 8. januarja. Borza radi božičnih praznikov ni delovala.

—g Novosadska blagovna borza 8. januarja. Borza radi božičnih praznikov ni delovala.

—g Zagrebški trg. Zagreb, 8. januarja. Cene v dinarjih za 100 kg, postavno bačka, odnosno voivodinska postaja, notirajo: Pšenica 432,50 do 437,50, nova rumena koruza 225 do 230, sušena 295 do 300, rž 375 do 375, ječmen za pivovarne 350, oves 295, pisani fižol 375 do 390, beli 375, pšenična moka »0« 625 do 660, »2« 600 do 635, »6« 575 do 610, za krmo 225 do 230, drobnji otrobi 170 do 190, debeli 180 do 200. — Mirna tendenca.

Živina. Zagreb, 8. januarja. Cene debelih svinjarn popuščajo, ker so bile pretirane. Glavni vzrok temu je tudi padec česke krome, radi tega izvoz v Češkoslovaško ne konvenira. Cene živini so postale čvrstije, ker so se na tržišču pojavili Italijani. Radi visokih cen prašičev raste cena masti in je pričakovati dvig do 35 D, ako česka krona med tem še dalje ne pade.

—g O državni žrebčarni nam uradno poročajo: Koncem lanskega in v prvi polovici letošnjega leta so se razširile govorice o raznih velikih nerednostih v državni žrebčarni na Selu pri Ljubljani. Tudi časopisi so prinašali vesti o tem. V zvezi s tem so vršile pri pokrajinski upravi obširne preiskave in zasliševanje priči v svrhu eventualne uvedbe disciplinarne preiskave proti odgovornim funkcionarjem državne žrebčarne, pri delnem sodišču v Ljubljani pa kazenskosodno postopanje. Pri obeh se je izkazalo, da so bile vse vesti o nerednostih popolnoma neosnovane. Povzročitelj je teh, veterinarski major v p. France Bernak in Anton Gilha, oba bivša uslužbenca državne žrebčarne, sta bila od delnežne sodišča v Ljubljani radi pregreške po § 104. srb. kaz. zak. celo obsojena in sicer prvi na 1000 D kazni ali 20 dni zapora, drugi pa na 500 D kazni ali 10 dni zapora ter oba na povračilo stroškov kazenskega postopanja in izvršenja kazni. Z ozirom na izid kazenskosodnega postopanja in ugotovitve povodom predpovedovanja in zasliševanja pri pokrajinski upravi ni nobene pogoja, da se uvede proti obdolženim funkcionarjem državne žrebčarne disciplinarne postopanje. Vodstvo žrebčarne ni le zgrešilo nobene nerednosti, ampak je vržilo v vsakem pogledu svojo dolžnost v polni meri in v najtežjih časih s hvalevredno poštenostjo.

— Nova tovarna v Mariboru. V Prešernovi ulici v Lingarjevi hiši prične obrat nova tovarna za čokolado in cacao itd. Lastnik je g. Zaloker.

— Velikanski izvoz živine. Na mariborski glavni kolodvor prihajajo v zadnjem času vedno večji transporti žive živine, posebno svinj. Iz Maribora odhajajo celi vlaki preko meje. To vzbuja veliko ogorčenje med ljudstvom, posebno med uradničtvom, ki ravno te dni največ trpi radi pomanjkanja živine in se škandalizira, da mora v Mariboru meso plačevati ne samo po 56 kron, ampak že po 70 K, dočim velja takoj preko mosta v sosednji občini 32 K in nekoliko dalje celo samo 28 K. Projektirani so proti temu pretiranemu izvozu od strani vseh protestni shodi.

—g Kmetijski pouk po deželi. Oddelek za kmetijski prireditelji v drugem tednu meseca januarja t. l. sledeče poučne tečaje in predavanja: 1.) V ponedeljek 8. januarja v Besnici ob 15. uri v šoli (o umni reži živine, pom. okr. ekonom Hladnik). 2.) V četrtek 11. januarja v Dolnji Lendavi (tečaj o ravnanju z letošnjim vinom, okr. ekonom Vojska). 3. V nedeljo v Dolenji vasi, kočevski okraj, v šoli ob 10. uri (o sadjarstvu in travništvu, pom. okr. ekonom Zdošek) v Šmarinem pri Litli (o obnovi vinogradov, okr. ekonom Kofol) v Krškem (o organizaciji mladinskih kmetijskih klubov, pom. okr. ekonom Ambroz). 4. Polju pri Muljavi, v šoli ob 14. uri (o racionalnem gojenju in ravnanju z gnojem, pom. okr. ekonom Jereb). 5. Podzemljem ob 10. uri po maši v šoli (o kmetijski izobrazbi in o živinoreji, pom. okr. ekonom Konda). 6. Domočinah v Prekmurju ob 13. uri (o izboljšanju travnikov, pom. okr. ekonom Pavlica). 7. Grančanih v Prekmurju (o živinoreji in izboljšanju blevo (okr. ekonom Vojska), v Črni na Koroskem (o pospeševanju živinoreje, okr. ekonom Wernig).

—g Mednarodna železniška konferenca v Pragi. V Pragi se bo vršila meseca aprila mednarodna železniška konferenca, na kateri se bo razpravljalo v glavnem o vprašanju, kako vplivajo valutne razmere na mednarodni promet.

—g Srbsko-albanska banka. V Skadru se je ustanovila pred kratkim srbsko-albanska banka s kapitalom 10 milijonov dinarjev. Inicijator je dal neki črnogorski finančnik. Podružnici se otvorita v Draču in Valoni.

—g Prodaja praznih pločevinastih škaflic. Pri Komandi Varaždinskega vojnega okraja v Varaždinu se vrši dne 12. jan. t. l. ob 10. uri dopoldne javna dražba 5000 praznih pločevinastih škaflic od prepečenja in mesnih konserv. Sprejemajo se tudi pismene ponudbe pri navedeni vojaški oblasti. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Politične vesti.

— Dr. Šusteršič nastopi privolitvah. Včeraj popoldne so imeli somišljeniki dr. Ivana Šusteršiča zaupni sestanek v restavraciji pri »Levu« na Gosposvetski cesti. Na sestanku so razpravljali o splošnem političnem položaju in o bodočih volitvah v narodno skupščino. Sklenili so, da aktivno posežejo v volilno borbo. Po daljši debati so se zjedini, kakor čujemo, da bo nosilec njihove kandidatske liste v Ljubljanskem okrožju dr. Ivan Šusteršič. Razmotrivač šance pri bodočih volitvah so prišli do zaključka, da lahko računajo z najmanj dvema mandatoma v tem okrožju. Razni govorniki so naglašali, da ima Šusteršičeva stranka okrog 50 občin na Kranjskem popolnoma na svoji strani. Na zaupnem shodu ni bilo nobenega pristaša s Štajerskega. Vključ temu se je sklenilo, da nova stranka raztegne svoje delovanje tudi na mariborsko volilno okrožje.

— Kandidatna lista JDS za mariborsko oblast. V Celju je bil v nedeljo dne 7. t. m. zaupni sestanek JDS. Na sestanku je bila v glavnem debata o kandidatni listi za mariborski volilni okraj. Zaupniki JDS so sklenili, da bodi v tem volilnem okraju dr. V. Kuko v c nosilec kandidatne liste JDS. Za celjsko-vranski srez je bil kot kandidat postavljen Ivan Rebeck, predsednik obrtniškega društva in svetnik Trgovsko-obrtno zbornice. Za Prekmurje je bil kot kandidat imenovan Stefan Kuhar, posestnik v Markiševcih in izdajatelj prekmurskega tednika »Murske Krajinke«.

— Politična zborovanja v Celju. V nedeljo 7. t. m. so imele v Celju tri stranke svoja zborovanja zaupnikov, na katerih se je v glavnem razpravljalo samo o volitvah. Demokratska stranka je zborovala v Narodnem domu. Kot nosilca kandidatne liste je določila dr. Kuko v c a. — Socialni demokratje so zborovali v hotelu Skoberne, kjer so razpravljali o kandidatskih listah. — Republikanci so hoteli zborovati v hotelu pri »Kroni«. Napovedovali so prihodo Radica, ki pa vključ ognjevitmu pozdravu v »Republikancu« ni prišel. Poslal je svojega zastopnika dr. Perna iz Zagreba. Ker pa je oblast zvedela, da hočejo napraviti iz seje javno zborovanje, se je odločila, da to zborovanje razpusti. Republikanci z ozirom na to niso zborovali v mestu, ampak so se preselili na Spodnjo Hladnjo pri Pristovščku. Na seji je Radčev odposlanec dr. Perna zahteval, da bodi nosilec liste na Štajerskem Radč, čemur pa so se uprli navzoči. Od kakih definitivnih sklepov na seji ni prišlo.

— Nov poljedelski minister. Iz Beograda javljajo, da je kralj 8. t. m. podpisal ukaz, s katerim se imenuje minister brez portfelja dr. Gjivo Supilo za poljedelskega ministra.

— Finančni minister na Belju. Kakor javljajo, je za pravoslavne božične praznike finančni minister dr. Stojadinović odpotoval na državno posestvo Belje, da na mestu prouči stanje posestva. Finančni minister se je snoči povrnil v Beograd.

— Diplomatični zastopnik Češkoslovaške republike. Praški listi poročajo, da je vlada Češkoslovaške republike imenovala dr. Josipa Švagrovskega za začasnega odpravnika diplomatskih poslov pri poslanstvu v Beogradu.

— Dr. Sima Marković odpeljan v kaznilnico. Na dve leti zapora obsojeni komunistični voditelj dr. Sima Marković bo po dispozicijah merodajnih oblasti 10. t. m. odpeljan v kaznilnico v Požarevac. Eskortiranje prevzame beogradska policija.

— Kako hočejo v Italiji preprečiti železničarske štrajke. Višji komisar za železnice Torre je povedal novinarjem, da hoče poklicati v službo vse one železničarje, ki so bili pred vojno stalno nastavljeni, pa so po dovršeni vojaški službi našli svoja mesta zasedena ali pa so bili odpušteni kot nerablivi. Nadalje hoče prenesti v urade v Rimu in drugodi one železničarje, ki opravljajo še danes nižjo službo pa so se tekom vojne odklopili in so bili tudi povišani v vojaški službi. Torre pravi, da hoče iztebiti z železnice vse nemirne in hujskačoče elemente. V organizaciji fašistovskih železničarjev je vpisanih sedaj že 50.000 in s temi lahko zabrani vsak splošen železničarski štrajk, ki bi ga hoteli vzpizoriti komunisti. On ima že zagotovilo, da bi se v slučaju štrajka vršila železniška služba redno po vsej Italiji in fašisti so pripravljeni delati 16 ur na dan. Torre sodi, da s takimi in sličnimi odredbami definitivno odpravi vsako nevarnost za kak železničarski štrajk.

— Gibanje madžarske vojske. Iz Velikega Varaždina poročajo, da je prebivalstvo zelo vznemirjeno zaradi gibanja madžarskih čet na romunski meji. Oblasti so ukrenile vse potrebno, da se ohrani mir. »Universul« poroča, da je 1. januarja ponoči prodrl madžarski odred v Halmi in napadel rumunsko po-

granično stražo. Trije Madžari so bili ubiti, ostali pa ujeti.

— Nemški agrarec proti veleizdajni politiki Nemcev v Češkoslovaški. Na shodu v Gornji Plani je izjavil voditelj nemških agrarcev dr. Spina: Obžalovanja vredno je bilo, da so padle v parlamentu Lodgmanove besede, da je veleizdaja dolžnost vsakega Nemca v tej državi. In kakšne so bile posledice? Češkoslovaška »Petka« je postala enotna. Te besede so vplivale nanjo kakor mrzel curek. Ako se bodo te besede izvajale, bo zletel nemški uradnik, nemški častnik in na nas bo padlo pristransko davčno breme, in ne bo več nemškega odseka deželnega šolskega sveta in poljedelskega sveta, in vojna posojila se ne bodo izplačala. Pa če bodo prišli potem nemški poslanci in bodo intervirali, bodo Čehi zmagali z ramami. rekoč: »Kaj menite, da bomo dalji tistim, ki so nameravali zažgati naš dom, da celo sobo v naši hiši? Kdo more delati veleizdajo? Kdo se more posluževati zločinov kakor političnega boja? Socialni demokratje je ne delajo, nemški uradniki je ne morejo delati. Mar jo moremo delati mi s svojimi milijonskimi vrednotami pod nogami? Tako je govoril poslanec dr. Spina. Kakor kaže, poslanec Lodgman ni iz srca govoril svojim pristašom, ko je podal svojo histerično izjavo.

— Stališče Indije. Reuterjev urad poroča iz Gaya (Indija), da je indijski kongres sklenil, v slučaju, če bi bila Turčija prisiljena začeti vojno, organizirati nemudoma v vojski in policiji propagando proti vojni, proti rekrutiranju in vojnemu posojilu. Dalje je bilo sklenjeno oborožiti v slučaju potrebe legion in poslati ga na razpolago angorski vladi.

Pogajanja med Avstrijo in Madžarsko.

USPEHI POGAJANJ.

— Budimpešta. 8. januarja. (Izv.) Pogajanja med avstrijskim kancelarjem dr. Seiplom in ministrskim predsednikom grofom Bethlenom so zaključena. Avstrijski kancelar dr. Seipel je danes odpotoval nazaj na Dunaj. O uspehih pogajanj izdano kratko uradno poročilo veli, da tvori najvažnejši rezultat pogajanj pogodba o razsodišču, ki bo prihodnje dni parafirana. Ta pogodba vsebuje vsa sporna vprašanja politične in gospodarske narave, ki so nastala v preteklosti in niso bila še rešena. Pogodba o razsodišču tvori nekako dopolnilo k statutom o haaskem razsodišču, ki je zadnja instanca v reševanju sporov med obema državama.

— Budimpešta. 8. jan. (Izv.) Po končanih pogajanjih je avstrijski kancelar dr. Seipel sprejel zastopnike tiska in jim je v obširnem ekspoziciji skušal pojasniti pomen sporazuma med Madžarsko in Avstrijo. Po njegovem je največje važnosti sklenitev pogodbe, ki ustanavlja posebno razsodišče za sporna vprašanja. To razsodišče je jasen dokaz, koliko in kako je pri sruč vladama obeh držav ohranitev srednjeevropskega miru.

Med drugim je dr. Seipel resignirano omenil: »Dobil sem vtis, da ravno tako madžarski narod kakor avstrijski ve, da je treba usodo, ki nas je zadel, prenašati. To veste tem bolj obe vladi, ki sta prepričani, da največ koristite svojima narodom, če jima je dana priložnost v mirnem delu prispevati k napredku.«

Kancelar dr. Seipel je dalje omenjal, da so bila sporazumno rešena vsa tekoča vprašanja, ki se nanašajo na uređitev prometa, trgovine in izmenjave blaga.

Ob zaključku svojega govora je kratko resumiral, naglašujoč:

Ze sedaj vem, da je dosežen popoln sporazum v treh točkah: 1. v izmenjavi misli o naši medsebojni politični orientaciji o ustanovitvi razsodišča; 2. v ugotovitvi soglasja v naših trgovsko-političnih stremiljih; in 3. v sondiranju terena, da se vsi konflikti in prepri spravijo s sveta.

— Dunaj, 9. januarja. (Izv.) Zvezni kancelar dr. Seipel in zunanji minister dr. Grünberger sta snoči dospela iz Budimpešte. Ministrski predsednik grof Bethlen se je pri odhodu poslovil od kancelarja na budimpeštanskem kolodvoru.

— Dunaj, 9. jan. (Izv.) Dunajski listi v splošnem z veliko radostjo komentirajo rezultate pogajanj v Budimpešti. Poleg političnih vprašanj, glede katerih obstojata med Avstrijo in Madžarsko še nekatere difference, so dala pogajanja podlago za ustvaritev dobrih gospodarskih političnih odnošajev med obema državama. Pričakovati je, da se v doglednem času med Avstrijo in Madžarsko sklene ta trdna trgovinska pogodba in pogodba o šaritu. Pogajanja se bodo še nadaljevala mestoma na Dunaju, mestoma v Budimpešti.

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

DRAMA.

Torek, 9. januarja: Zaprtó.
Sreda, 10. januarja: »Čudež sv. Antona« in »Črna dama iz sonetov«. Izven.
Četrtek, 11. januarja: »Idijote«. Začetek ob pol 8. zvečer. Red A.
Petek, 12. januarja: »Lilium«. Red E.
Sobota, 13. januarja: »Svatba Krečinskega«. Delavska predstava. Po znižanih cenah. Izven.
Nedelja, 13. januarja: Ob 3. popoldne. »Petrčkovce poslednje sanje«. Izven. — Ob 8. zvečer: »Čudež sv. Antona« in »Črna dama iz sonetov«. Izven.
Ponedeljek, 15. januarja: »Lilium«. Red C.

OPERA.

Torek, 9. januarja: »Sevilski brivce« R. A. Sreda, 10. januarja: »Mefistofeles«. Red D. Četrtek, 11. januarja: »Prodana nevesta«. Vojaška predstava. Izven.
Petek, 12. januarja: Gorenjski slavček. R. B. Sobota, 13. januarja: »Jenufa«. Red C. Nedelja, 14. januarja: »Triptichone«. Izven. Ponedeljek, 15. januarja: Zaprtó.

— Sprememba opernega repertoarja. V petek 12. januarja, se poje opera »Gorenjski slavček« za red B. V soboto 13. januarja opera »Jenufa« za red C in v nedeljo 14. januarja »Triptichone«. Izven.

— Jugoslavenska Njiva. Izšlo je 1 broj VII. godišta (1923.) Jug. Nive s ovim bogatim sadržajem A. Belić: Djura Daničić (Uz 40 obljetnicu smrti njegove. VI. Nazor: U aprilskoj noći (Priča.) Ljulo Volnović: Bura (pjesme). Djuro Dimović: Naš dramski stil. Dr. VI. Dvorniković: Shakespeareov Hamlet i hamletizam u Kranjčeviću. Juraj Demotović: Sadašnja politička kriza. U »Pregledu« izšli su ovi članci: Velmar Janković: Uz jednu poznatu knjigu (S. Pandurović: Posmrtno Počasti). Z. Vernić: Aktualnost i tendencija u literaturi. M. Milošević: Narodno Pozorište u Beogradu. Fr. Ilić: Prešernova Antologija. Dr. B. Široka Poskušaj nove muzik. estetike. Dr. P. Skok: Petravičeve »Četvrti študije i portreti«. Dr. J. Matasovič: Gobineau. Renesansa. Jaroslav Bidlo: Povijest Rusije. Ferdo Šišić: Nepoznato Marulićevo djelo. Nikola Pink: K. Ewald. Tih jezero (Nekoliko riječi o našim prirodoslovnim knjigama. Radoslav Bačić: Produkcija knjiga i knjižarstvo u Jugoslaviji. S. H. Milović: Kritika i program (Još o dječjem pitanju). Jug. Njiva izlazi dva puta mesečno. Pretplata za cijelu godinu 1923 iznosi 120 Din. za pol ili četvrt godine srazmjerno. Izvan države godišnje 150 Din. Pretplata šalje se Upravi J. Njive, Zagreb, Marovska ul. 30.

— »Novi Rod.« list za mladino, ki izhaja v Trstu, priša v decembrski številki tole vsebino: Stano Kosovel: Božič gre... Stano Kosovel: Miklavžovo. Srečko Kosovel: Kadar otrok spava. C. Golar: Živa voda. A. Afanasjev. Iv. Vauk: Zlata ribica. Ivan Albrecht: Janezova skušnjava. Zvonimir Kosel: Albatros. Ivan Pregelj: Olive. Pouk in zabava. Kotiček malih.

— Jubilej češkega igralca Adolfa Krössinga. Dne 4. t. m. je bila v praškem Narodnem divadlu slavnostna predstava Smetanove »Prodane neveste« v počaščenje 75 rojstnega dne in 44 letnega igralskega delovanja Adolfa Krössinga. Jubilar je znan kot nedosežni vzor Vaška iz »Prodane neveste«, katerega je predstavil 578 krat. Sam skladatelj Smetana mu je opetovano čestital rekoč, da si boljšega Vaška ne more želeiti. Leta 1914. je bil Krössing upokojen. V četrtek je nastopil zadnjičkrat v vlogi svojega Vaška. Dasi 75 let star, je Krössing še čvrst in krepek in želimo mu, da ostane zdrav še dolgo vrsto let.

— La Garçonne. Francoski pisatelj Viktor Margueritte je napisal roman »La Garçonne«, ki je vzbudil v francoski javnosti obilo zanimanja, tako da je bila naklada 200.000 izvodov kmalu razprodana, pa tudi mnogo živahnega razmnoževanja in krutega ogorčenja. Viktor Margueritte je član častne legije, v kateri zavzema čin komandierja. Radi tega romana ga je pozval načelnik reda general Dubail pred preiskovalno komisijo, da bi se tam branil, ker se javnost spodbija nad njegovim delom in to ni v skladu z njegovim redom. Margueritte je odgovoril da ne pride pred preiskovalno komisijo, ker red niti dejansko niti juridično ni forum, ki bi mel presojeti njegovo delo. Kljub temu se je sešla preiskovalna komisija, ki je sklenila, da se Viktorja Margueritte črta iz lista reda častne legije. Predsednik Millerand je podpisal dotični dekret. Pisatelj Margueritte slika v svojem romanu sedanjo motno in koruptivno pogoje družbo. V živahnem in nemirnem duhu romanove junakinje Monique Lerbier se zrcalijo vsi problemi. ki prevečajo današnjo družbo, katere je bila v svojih temeljih pretresena s strani velike katalizme, ki pa vendar išče zakonov, na katere se bo moglo opreti novo moralno ravnotežje. Med temi problemi je tudi problem žene, katere aspiracije napram idealom in emancipaciji ter enakosti so se poostrele v dolgem petletju mučenstva in zatajevanja. Monique Lerbier je zrasla v polni svobodi, ko je francoska duša hrepelna po oproščanju in zmagi, ter se je naravno otresla vseh tradicij in predsodkov, po katerih je ženska sprejemala lastno inferiorno stanje in podvrženo možu. Ona išče v možu ne svojega gospoda, marveč svojega tovariša, ne svojega višjega, marveč sebi enakega. Za trenutek misli, da je dobila takega idealnega moža, kateremu se pripusti, ali kakor je bila sladka lučija, tako je bila grenka prevara. Monique Lerbier se prepriča, da jo je mož, katerega je smatrala za čistega in iskrenega, nalogal in da jo je izdajal še predno jo je legalno poročil. Od tu dalje pada Monique po dolgi stopnici brezčestne pregreške. S prevaranjem s strani moža se je združila tudi moralna gluhoča starišev, ki jo hočejo izbrabiti v nekako trgovsko operacijo pod naslovom rente. Ko zbeži od doma hrepeneč po svobodi in si zagotovi z delom

popolno materijelno in moralno neodvisnost, se duh in meso sprizajnta v polni in notranji ljubezni za moža, odgovarjajočega aspiracijam njene mladosti in potem stopa a stopnice pregreške proti idealnemu življenju čiste in dobrote. Kritiki Marguerittovega dela je vse polno in nekateri naglašajo, da pornografski element prekaša literarnega Po izključitvi Margueritta iz častne legije se njegov roman znova hitro širi po francoskem in ugledni literati naglašajo, da ne prinese škode francoskemu narodu, marveč da bo vpogled v sedanjo pogoje družbo, naslikano v vsej resnici, le globoko vplival na moralno in čast francoskega naroda.

— Peta univerza na Poljskem. V Lodži se ima ustanoviti nova univerza. Mestni zastop podpira ta načrt in je pripravljen tudi gromotno prispevati k uresničenju. To bi bila peta univerza na Poljskem, kjer eksistirajo do danes visoke šole v Varšavi, Krakovem, Lvovu in Poznanju.

Glasbeni vestnik.

— Stritof Troščov simfonični koncert. Stritof in Trošč, dve silni individualnosti v našem slovenskem glasbenem življenju, sta dala današnjemu večeru svoj nepozaben pečat. Seveda so jima stali ob strani umetniški godbeniki, ki so se čutili njima ravnini po svoji volji, po svojih željah dati vse svoje znanje za skupen, enoličen, neprimerno harmoničen in v umetniškem smislu pri nas do sedaj nedosežen glasbeni izraz. Vse večer sem čutil, da stojim pred menoj na odru nerazdeljena celota, ki jo vodi en sam nagon; nagon, izvit iz poslušalca in četudi nasilno njegovo priznanje potom prenosa lastnega navdušenega občutenja. In najsi je prišel le koncertu še tako skeptičen obiskovalec, nehoté je občutil suggestivno silo umetniškega hotenja, da nasilnega uveljavljenja njegovega. G. A. Stritof je dirigent, ki se dviga preko malenkosti, preko pikolovstva, ustremivši svoj pogled na celoto umotvora, ki se ne izgubi za vsako vejico in piko, ali se ne ustavi na vsakem splozskem klinu lestve, ki pelje do strme vrha. On ne obušuje travice za travico, ampak objame vse cvetno polje, ne šteje zvezd, a sprejme vase vsi simfoniji poletne noči. In če je občutil skladbo v svoji celoti, je prav gotovo on tisti, ki jo bo tako tudi svojim umetnikom in posredstvom njih poslušalcu predal. Da verjame Stritofu, pogledj ga samo, kako dela, ako smem to ustvarjanje imenovati delo! Po gibih njegovega celega telesa uvidiš, da vse kar govori skladatelj, sam doživlja, ker ga globoko razume, ker je njegove misli vsrkal vase, ima pa tudi ogromno silo prenesti brez ostanka vse to na svoj orkesterov aparat. Naj bi bil končno ta aparat, ta glasbeni instrument slab, vendarle bi se Stritof na njem uveljavil. Tem uspešnejše pa je to uveljavljanje, ako ima srečo, da ima pod svojo taktirko ljudi, ki mu hero iz oči, kar hoče in ki so v stanju tem njegovim zahtevam brezpopojno ustreči. Zdi se mi, kakor bi ta orkester še nikdar ne bil tako prepričevalno delal, kakor danes zvečer. Za vsakim odstavkom si čutil, da bi ne bil nič slabše izvršen, ako bi ga poslušala tudi prazna dvorana, kajti ti umetniki so igrali takorekoč zase, prežeti navdušenja za lepoto podanih umotvorov. In četudi bi se zgodila kakala mala nepriključa, utonila bi v morju blagolasje, kajti nismo prišli loviti madežev, a uživati široko celoto. Oni, ki se joče za vinarjem, ni vreden milijona. — Iskreno smo pozdravili drugega sovostnika njegovega na tem večeru, g. A. Trošč, ki se mora žal že vedno pehati za kruhom v tujini. Seveda, to bo treba Trošču brezprimerno poštovnosti, da bi se dal domovini, kajti ta še vedno ne mara in morda tudi ne more nasiti lačnega umetnika. Ako bi mu ne bilo nič drugega treba, kot splošnega, navdušenega priznanja, tedaj bi ne trpel bede. Vsa kokrat, kadar pride med nas, prepriča se lahko, da smo mu vsaj z iskreno in resnično dušo hvaležni. Ravno tako tudi danes, ko je s Čajkovskega klavirskim koncertom dosegel prav tako elementaren uspeh, kakor svojčas na Dunaju. Publiku mu je delala brezkončne ovacije, tako, da se je moral odkupiti z dodatkom. O posannih skladbah govoriti, privedlo bi predaleč. V splošnem moram reči, da bo ta koncert zapustil na obiskovalce nepozaben vtis, kajti tako spona tano enodušnega in brezhinbega izvajanja nismo že davno slišali. Bilo je za nas, kakor odkritje. S tem večjim ogorčenjem pa bi ne lahko navdalo dejstvo, da je bil koncert tako samotno pilno obiskan, če bi ne vedel, da se je šlo Stritofu, Trošču in izvršujočim umetnikom več za čast in umetniški ponos, kot za lahko prisluženje novce vseh onih, ki jih ni bilo in ki o lepi glasbi nimajo prav nobenega pojma. Bisere smo mesto njih dobili mi sami. — (V nedeljo je bil v isti dvorani koncert »Zveze« pevskih društev, — v ponedeljek zopet koncert, v današnjih razmerah se ni čuditi, ako ni udeležba zadovoljiva. Koncertne prireditve bo treba v prihodnje ekonomično razvrščevati. — Uredništvo.)

— Odbor Zveze slov. pevskih društev. Na skupščini »Zveze« je bil izvoljen tale odbor: Predsednik: Matej Hubad (Glabena Matica Ljubljana); prvi podpredsednik dr. Franc Logar, (Glabeno društvo Ljubljana); drugi podpredsednik dr. Anton Švigelj, (Ljubljanski Zvon); tajnik Josip Pletersnik; blagajnik Ivan Drazil (pevsko društvo »Slavec« Ljublj.); arhivar Jernej Perdan, (pevsko društvo Krakovo Trnovo); I. Pevovalja Zorko Prelovec; II. pevovodja Mirko Premelj; Odborniki: 1.) Valentin Toma, pevski zbor rokodelskih pomočnikov Ljubljana, 2.) Ludvik Fratina pevsko društvo »Slavec«, 3.) Vladimir Premrov, Zel. glazb. društvo »Drava« Maribor, 4.) Bukovec Fr. St. Vid nad Ljubljano, 5.) Steh Valentin St. Jakobsko napredno društvo, 6.) Gačnik Janko, Guštanj, 7.) Forcetin Ivan, Ptuj, Revizorji: 1.) Anton Medved, 2.) Avgust Jelčnik. Artistični o dsek: 1.) Matej Hubad, Glasbena Matica, Ljubljana, 2.) Emil Adamič, 3.) Anton Ravnik, pevsko društvo »Slavec« Ljublj., 4.) Marko Bajuk, glazbeno društvo Ljubljana, 5.) Mirko Premelj Z.I.Z. Ljubljana. — Glede članarine za leto 1923. se je sklenilo da ostane dosedanja, vendar se da nalog novemu odboru, da prouči in pride do prihodnje skupščine s konkretnimi predlogi, češ, da ključ po katerem se določa članarina prikrajšuje one pevске zore, v katerih je vključeno večje število izvršujočih članov. Na predlog g. Lud. Fratina se je določilo da prihodnjo skupščino novi odbor pravočasno naznani vsem pevskim zborom kraj in čas skupščine. Ko je novozvoljeni

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 9. januarja 1923.

I. podpredsednik g. dr. Logar pozval vse navzoče k vztrajnemu delu je bila skupščina, katera je za naš razvoj na polju glazbe velike važnosti, zaključena.

— Pevski zbor »Glasbene Matice« v Ljubljani. Danes v torek dne 9. t. m. ob četrni na 7. uro zvečer redna pevška vaja za moški zbor. Prične se z nastudiranjem novega koncertnega programa. Polnoštevni Odbor.

— Pevci in pevke »Ljubljanskega Zvonca«! Ker se v Narodnem domu vsak večer vrše plesi in je naša pevška soba od 9. t. m. do 13. februarja oddana na 12 večerih za razne zabavne prireditve, smo prisiljeni prenehati s pevskimi vajami do konca vrednosti. — V sredo dne 10. t. m. zvečer ob 8. odbora seja. — Odbor »Lj. Zvonca«.

Sokolstvo.

— Viški Sokol je vprizoril dne 7. januarja Nušičevo »Protekcijo«, delo povprečne sorte, ki razpolaga edino s situacijsko komiko. Znano je, da niti poklicni igralci ne morejo ustvariti iz nje bogve kaj — diletanti toliko manj. V zadovoljivem okvirju jo je podal tudi viški Sokol. Kot diletant se je odlikoval Ačim, ki je razpolagal z vrlo posrečenim izražanjem, nekoliko manj ministar, ki je bil mestoma očito nesiguren, da si sicer dober. Presenetila nas je tudi gđ. Svetličeva v vlogi Savete, ki je nastopila kot gost šentjakobskega odra. Administrator je podal ono situacijsko komiko, ki je bila potrebna. Praktičant, g. Staut je bil sicer dober v maski, tudi v kretanju, a v svoji vlogi je na vsak način pretiraval. Mestoma je sicer poudarke Jelkiceve žene so motili nasmeški, ki vlogi niso podčrtali; sicer je bil njen prvi nastop na odru sploh zadovoljiv. Dvorana je bila nepričakovano polna, v prvi vrsti na desni pa so spominjali trije, da akademski izobrazba včasih še ni kriterij za presojo najprimitivnejšega takta.

— Sokol v Metliki. XVI. redni občni zbor sokolskega društva v Metliki se vrši v nedeljo dne 14. t. m. ob 2. popoldne v telovadnici. Vsi člani in članice se vabijo, da se občnega zbora udeležijo v polnem številu. Udeležba obvezna.

— »Sokol« v Cerknici ima v nedeljo dne 14. januarja t. l. v prostorih br. Ivana Zmura svoj občni zbor.

Turistika in sport.

— Smučarji - koledniki. Naši smučarji so v zadnjih dveh praznikih kljub megli in dežju po mestih in v dolini, le prišli na svoj račun. Obiskali so deloma Veliko Planino, deloma Krško Planino. Povsodi je krasen smog, smuka izvrstna in najlepši dnevi, le tu in tam s kako meglico zasenčeno. Naš zimski sportni savez je brezdomno zadela pravda, da je preskrbel za zimsko postojanko v naših planinah, dokaz je to, da je oba dneva bivalo v koči 42 smučarjev, tedaj precej nad tem, kar si je dosedaj upala kočica sprejeti pod streho Velika planina je bila v teh dneh neposredno lepa. Stari in izkušeni smučarji, ki so tudi v zimski planinski doma, pripovedujejo, da bi film naših planin prav uspešno tekmoval s filmom, ki smo ga zadnjič gledali v Ljubljani, toliko neposredne krasote je pripravila letos sicer skopa zima v naše planine. — Oskrbna v koči na Veliki Planini je bila kljub začetku prav dobra in ni dvoma, da nam bo nadomestovala planinski hotel. Slov. planinsko društvo naj pa skrbi za to, da napravi čimprej pošten planinski hotel na Vel. Planini, ki bi bil odprt vse leto in ki bi sčasoma postal središče našega smučarskega sporta. Na Krško planino je imela Skala svoj izlet in je bilo tam kaj tudi nad 20 smučarjev. Kamnčan pa je sopihal zvečer napolnjen z veselimi smučarji, od katerih je korakalo veselo prepevanje nato skozi Ljubljano v sklenjeni vrsti do 80 smučarjev.

— Smučarski tečaj v Boh. Bistrici. Radi neugodnih snežnih razmer po dolinah in slabe vremenske prognoze za bližnji čas se preloži smučarski tečaj v Boh. Bistrici na poznejši čas.

Društvene vesti.

— Društva nam pošiljajo svoje objave brez določenih pristojbin 20 v za besedo, ako pa je prireditev proti vstopnini, pa je treba priložiti še državni davek v iznosu 1 do 5 dinarjev, za plesne prireditve pa 60 v od besede. Odslej bomo take objave, katerim ne bo priložena pristojbina in državni davek, metali brez pardona v koš, ker pač ničče ne more zahtevati, da bi imel list pri društvenih objavah, ki so zanj veliko breme, še gnetno škodo, ker oblast izterjava davek ne glede na to, ali je bil list plačan ali ne. — Uredništvo.

— O. Z. javnih namestencev in vpokojencev ima v torek 9. t. m. ob 20. na magistratu nujno sejo širšega odbora. Na dnevnem redu so važna poročila predsedstva. Polnoštevna udeležba delegatov dolžnost. — Predsedstvo.

— Plesna vaja bančnega uradništva to sredo odpade, ker je dvorana oddana telepatu g. Svengaliju. Prihodnja vaja se vrši naslednjo sredo, to je 17. t. m. Zamujeno vajo bomo skušali nadomestiti še tekom tega meseca.

— Slovensko filatelistično društvo v Ljubljani vabi vse svoje člane na svoj redni občni zbor, ki se vrši dne 23. jan. 1923. v restavraciji hotela »Slova« v Ljubljani.

— Slovensko zldarsko in tesarsko društvo v Ljubljani naznanja, da se vrši redni občni zbor za leto 1923 dne 14. januarja ob 9. popoldne v društvenem lokalu, Streliška ulica 24. — Odbor.

— Mesarska zadruga v Ljubljani obvešča svoje člane, da se vrši občni zbor 13. januarja 1923 ob 16. popoldne v salonu pri g. Košaku, Krekov trg. Člani se naprošajo za polnoštevno udeležbo.

— Litjsko - Šmartnjsko lovsko društvo priredi svoj plesni venček v nedeljo 14. januarja v prostorih Sokolskega doma v Litiji. Godba Z.J.Z. iz Ljubljane. Gosti dobrodošli.

— Proslava rojstnega dne kraljice Marije v Ljubljani. Danes na rojstni dan Nj. Velikanstva kraljice Marije plapolajo z vseh javnih in privatnih poslopj državne in narodne zastave. V stolnici je ob 10. popoldne vladika dr. Jeglič daroval slovesno službo božjo, ki so se je udeležili pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar, zastopnik dravske divizijske oblasti polkovnik Vučkovič, nadalje zastopniki vseh civilnih in vojaških oblasti, narodne dame in mnogoštevilno občinstvo. Na koro je sviral orkester dravske godbe. Služba božja je bila zaključena z državno himno »Bože pravde«. V vojašnici vojvode Mišića je v pravoslavni kapeli ob 9. opravił prota Dimitrije Jankovič božjo službo katero so se istotako udeležili mnogoštevilni zastopniki vseh oblasti. Ob 10. se je vršila služba božja v protestantski cerkvi na Gospodsvetski cesti.

— Princ Pavle se nastali v Zagrebu. Iz Beograda poročajo, da se princ Pavle za stalno naseli v Zagrebu.

— Kraljev dar za siromake v Beogradu. Kralj je izročil mestni upravi v Beogradu 30.000 D. da jih povodom božičnih praznikov razdeli med mestne reveže.

— Kraljev protektorat. Kralj je sprejel protektorat nad društvom za varovanje ljudskega zdravlja.

— Minister dr. Niko Zupanič se je včeraj z brzovlakom odpeljal v Beograd Kakor čujemo, se vrne v tih dneh dveh dni v Ljubljano in odpotuje nato v Belo Krajino.

— Odlikovani poštni uradniki: z redom sv. Save IV. vrste poštni direktor dr. Janko Debelak; z redom sv. Save V. vrste inšpektor dr. Anton Vagaša, šef odseka inž. Marij Osana in kontrolor Anton Wolf, vsi pri poštnem in brzojavnem ravnateljstvu v Ljubljani; upravnik Matevž Pogačnik pri pošti na južnem kolodvoru v Ljubljani, upravnik Jakob Novak pri pošti v Mariboru 2. upravnik Vladimir Fabiani pri pošti v Rogški Slatini. kontrolor v pokoiu Ivan Vidmar v Ljubljani, šef odseka ministrstva inž. Ernst Lavrenčič v Beogradu.

— Imenovanje novih generalov. Podpisan je ukaz, s katerim se imenujejo za generale polkovniki: Živan Mitrovič, Ljuba Barijaktarovič, Milorad Ristić, Mlad Filipović, Dragotin Uzun - Mirković, Dušan Pešić, Dragotin Kušaković, Milan Z. Milanović, Danilo Kalafatović, Mijat Jovanović, Dragotin Kostić, Dragotin Okunović, Aca Stojišić, Miloš Jovanović in Milivoje Nikolačević.

— Volitve zastopnikov učiteljstva v višji šolski svet. Ker je potekla poslovna doba dosedanjega višjega šolskega sveta je Pokrajinska vlada razpisala volitve zastopnikov učiteljstva srednjih šol, učiteljskih, meščanskih in ljudskih šol v novi višji šolski svet v Ljubljani. Zastopniki se volijo v dveh skupinah in sicer v skupini učiteljev srednjih šol in učiteljskih voli vsak upravljenec enega zastopnika in 1 namestnika v skupini učiteljev meščanskih in ljudskih šol pa voli vsak upravljenec dva zastopnika in 2 namestnika. Glasovnice morajo biti oddane do 12 popoldne dne 22. januarja. Člani volilnega odbora za prvo skupino so: Dr. J. Bezjak, Dr. J. Karlin, profesor F. Marolt in prof. J. Osana. Za drugo skupino pa Engelbert Gangl, Dr. J. Karlin, J. Slapšak in F. Skulj.

— Dva nova lista v Ljubljani. V kratkem pričeta. kakor čujemo, izhajati v Ljubljani dva nova lista. Radikalna stranka osnuje svoj list, ki bo izhajal v Hrovatinski tiskarni. Tudi Šusteršičeva stranka je sklenila izdajati svoje glasilo. Novi Šusteršičev list se bo baje tiskal v Zadrinski tiskarni.

— »Slovenčeva« izjava. Na našo notico »Dr. Šusteršič in klerikalci« odgovarja »Slovenec« v ogorčenem tonu, kakor da bi se mu delala največja krivica, ko se je ugotovilo, da je bil do prevrata najpomembnejši in najzvestejši hlapec avstrijske misli, citira našo notico in podaja na to to le nadvse zanimivo in značilno izjavo: »Dr. Šusteršič res ni bil ne lastnik, ne urednik »Slovenca«, je pa moralno v prvi vrsti odgovoren za vse članke in novice, ki so v kritičnem času pred svetovno vojno in ob njenem izbruhu bili napisani v prilogi stališču Avstro - Ogrske in njenih zaveznikov, ker jih je ali sam lastnoročno pisal ali narekoval ali inspiriral ali preko odločne nedvoumne in jasno opredeljene volje našega lista drugim napisati naročil in proti njej vanj vsilil ali vtihotapil ali na drug način kljub največjemu odporu lista vteroziral, kolikor je po svoji takratni veliki moči mogel, med tem ko je uredništvo našega lista stalo ves čas dosledno na diametralno nasprotnem stališču kot dr. Ivan Šusteršič. Ako nas kdo prišili k nadaljnim ugotovitvam, naj si sam priprisi posledice, če bomo prišli na dan z vsem ter bodo te ugotovitve padle

nanj kot težka skala, ki je nihče ne bo mogel več od njega odvaliti. — Karakteristično je, da je »Slovenčeva« uredništvo prišlo s to izjavo na dan šele štiri leta po prevratu šele v trenutku, ko se dr. Šusteršič pojavlja znova na političnem obzorju kot nenavadni tekmeč klerikalne stranke. Ne bomo raziskovali, v kolikor odgovarja »Slovenčeva« izjava dejanski resnici, vprašamo samo, ako je »Slovenčeva« uredništvo zastopalo »diametralno nasprotno stališče kot dr. Ivan Šusteršič« takrat, ko se je ob izbruhu balkanske vojne navduševalo za — Turke in hujšalo proti Srbom na takšen način, da je moral pokojni dr. Ignacij Žitnik priti nalašč z Dunaja, da je »Slovenčeva« uredništvo kategorično zaklical: »Quos ego!«

— Orli — patrioti! »Mladost« se imenuje glasilo Orlov, in to glasilo je proti lastnim članom tako neprevdno in blebetavo, da jih denuncira, kazoč njih »patriotizem« v pravi in nepotvorenju luči. V 12. številu lanskega leta priobčuje namreč »Mladost« na 190 strani pismo Orlov vojakov iz Negotina. Tam kaj pišejo ti lepi patrioti, da z žalostjo mislijo na dejstvo, »da nam bo eno leto in pol minilo, ne da bi sodelovali in pomagali pri delu za naše ideje in načela. Sicer nekaj tukajšnjih bratov že šteje dni, ko se vrnejo nazaj med Vas... Žal, da ne vsi; večina ima še prehoditi osem mesečno trnjevo pot, predno nas zasleje zopet prostost in svoboda. S hrpenenjem čakamo na ta dan. — Iz tega pisma je razvidno, da je Orlom najprimitivnejša, vsem fantom enako odmerjena državljanska dolžnost zgolj trnjeva pot, kjer ne morejo uveljaviti svojih klerikalnih manir, idej in načel, ampak samo hrepene po prostosti in svobodi, ko bodo zopet lahko doma rogovili in rovarili. Aktivno stati v službi domovine — to Orlom ne diši! Z jezikom hinavščiti patriotizem — to znajo zlasti njihovi gosposki voditelji, ki so se dokopali do raznih žar v tej bratovščini. A izblebetana beseda jasno kaže, kake ideje in načela jim spet orlovsko vzgoja in koliko bi se smela domovina zanašati nanje, ako bi udarila resna ura! Čudno se nam zdi, da sme pri nas vsak človek nemoteno izpodkopavati temelje javnega reda in državne brambne moči in kjer in kadar zopet pridejo gosposke predstavniki Orlov kazati in prodajati svoj hinavski patriotizem, pokažite jim »Mladost«, a pokažite jim tudi — vrata! Avtoriteta državne moči in zahteva osnovnih državljanških dolžnosti vlevata, da ne smemo rediti gada na lastnih prsih! Kakor nam priča »Mladost«, se v njenih kottiših vzgajajo lepi ptički!

— Deset kamnov za C. M. D. Ob priliki bivanja konzula Češkoslovske republike And. Pukla iz Prage v Ljubljani je zbrala v restavraciji Tratinke zbrana družba deset obrambnih kamnov t. j. znesek 500 Din. in sicer bratje Čehoslovaki osem, Jugosloven dva kamna. Denar je bil izročen C. M. D. Iskrena hvala.

— Beg iz državne službe. Okrajni komisar pri okrajnem glavarstvu v Ptuj Ivan Forčesin je podal ostavko na državno službo in vstopil kot koncipient v pisarno dr. Alojzija Visenjaka, odvetaika v Ptuj.

— Smrtina kosa. V Ljubljani je umrla ga. Mima Kregarjeva, roj. Treo, soproga znanega ljubljanskega trgovca g. Karla Kregarja. Umrla je v najlepši življenjski dobi. Zadela jo je kap. Pokojnica je bila v vseh krogih priljubljena in spoštovana. Blag ji spomin. Na Grosuplem je 6. t. m. umrl začet od kapi g. nadučitelj Joško Bergant, brat uglebnega ljubljanskega trgovca Frana Berganta. Pokojnik je služboval dolga leta na Turjaku, kjer si je pridobil s svojim delovanjem velike zasluge za napredno stvar. Bil je izobren učitelj, navdušen delavec na kulturnem, zlasti pa na sokolskem polju. V političnem oziru je bil zvest pristaš narodno napredne stranke, za katero je bil delaven zlasti za časa volitev. Pokopali so ga včeraj ob 9. popoldne ob veliki udeležbi njegovih stanovskih tovarišev in domačega prebivalstva. Pogrebna sta se udeležila tudi viš. šolski nadzornik Engelbert Gangl ter okrajni šolski nadzornik Rape. Pogrebu je prisostvovalo tudi mnogo njegovih ljubljanskih prijateljev in zastopniki Sokola II. v kroju. Ob grobu so mu njegovi stanovski tovariši zapeli dve krasni žalostinki. Ob krsti je govoril okrajni šolski nadzornik Rape. Vriemu možu bodi ohranjen tralen spomin.

— V Novem mestu je dne 8. t. m. umrla ga. Loležja Skaletova roj. Mayer. Pogreb bo jutri v sredo ob 16. popoldne. Pokoj njemu, rodbini naše gožalje. — Dne 26. dec. je v Steyru v Avstriji umrl g. dr. Anton Pilshofer, ki je pred prevratom služboval kot okrajni glavar na Kranjskem. V zadnjem času je bil predsednik odškodniške komisije za invalidce v Linzu. Prepeljali so ga v Linz, kjer je bil dne 29. dec. pokopan. Dr. Pilshoferja se je po odhodu v Avsterijo dočel slabo goditi in često je izrazil željo, da bi se vrnil v Jugoslavijo. Pokoj njegov duši.

— Pogreb Frana Rajsterja v Šoštanj. Je po obilni udeležbi vseh slojev iz savinjsko - šaleškega okraja živo pričal o čutu hvalečnosti do moža, ki je zrastle iz težav in skrbij v čistem značaju, moža nenavade požrtvovalnosti, marljivosti in vztrajnosti. Prežetega idealne ljubezni do Slovenstva in Jugoslovenstva, temelječe v trdnem zaupanju v njih zmago, ki je morala priti. Sprejeto so otvorili pod častitljivo zastavo sokolskega društva v Mozirju pokojnikovi ljubitelji - Sokoli iz Slovenjgradca, Petrovč, St. Pavla, Zalca, Braslovč, Polzele, Mozirja, Velenja in Šoštanja. Združeni pevci iz Velenja in Šoštanja so pod vodstvom brata učitelja tajnika ganljivo odpeli žalostinki »Vigred se povrne« in »Blagor mu«, brat notar župan Marinek pa se je pred hišo žalosti v krasnem, globokem govoru poslovljal ob pokojnika imenom mestne občine Šoštanj in vseh narodnih društev, zlasti pa sokolskega društva v Šoštanju. Slavlje je v pokojniku zagovornika vsakega napredka, njegove zasluge za mesto Šoštanj, za solstvo in društveno življenje, njegovo gorečnost in vsestransko podporo nameri, da se zgradi prepotrebni Sokolski dom v Šoštanju. Studenec se je izžepal, da okrepi in napoji druge, zato gledajmo v pokojniku svoj vzor in zgradimo svoj notranji svet na temelju idealov, za katere je živel in trpel pokojni Fran Rajster, katerega spomin naj pusti v naših dušah globoke sledove kreposti za seboj! Zadnjič čast so izkazala pokojnemu tudi gasilna društva iz Velenja, Družmirja in Šoštanja poleg mnogobrojnega števila njegovih znancev in prijateljev od daleč in blizu. Velik v ljubezni do domovine se je nerad ločil od življenja, ker še ni dokončal vsega dela, ki ga je hotel izvršiti, iz njegovega groba pa se dviga svetel zgled, kako »sveto služimo sveti domovini!«. Z ustvarjanjem novih dobrih hočemo nadomestiti izgubo, vzor - narodnjaku pa ohranimo v svojih srcih: nevenljiv spomin...

— Pogreb umrlega g. Ferdinanda Goligranca. V nedeljo popoldne ob 15. se je ob veliki udeležbi občinstva vršil pogreb stavbenika in podžupana celjske okoliške občine g. Ferdinanda Goligranca iz hiše žalosti v Guberju na celjsko okoliško pokopališče. Obilna udeležba je pričala, kako velike simpatije je pokojnik užival v vseh slojih prebivalstva. Na zadnji poti so ga spremljale tudi požarne brambe iz Guberja in Vojnika, načelstvo Posojilnice iz Guberja in Vojnika, načelstvo Posojilnice v Celju, ravnateljstvo Delniške pivovarne v Laškem I. dr. Ob grobu mu je govoril župan celjske okoliške občine g. Hrastnik.

— Podaljšanje policijske ure za ples in druge zabave prireditelj v gostilnah in društvenih lokalih se smejo v zmislu razpisa pokrajinske uprave, oddelek za notranje zadeve z dne 26. decembra 1922 šteje 45.980, dovoliti nadalje do 1. ponoči. Ker je izključena vsaka izjema od te navedbe, opozarja policijska direkcija posebno na to okolnost s pristavkom, da se bo radi kršitve izdanega dovoljenja postopalo proti gostilničarjem in prirediteljem zabave v zmislu prdestoječih predpisov.

— Interesenti se opozarjajo na razglas delegacije ministrstva financ v Ljubljani št. 150/1-A IV v »Uradnem Listu« o iztečenju 4% prioriteta posojila lokalne železnice Ljubljana - Kamnik.

— Izseljenec v Južno Ameriko. Generalni izseljeniški komisariat kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Zagrebu objavlja: Precejšnje število naših državljanov, ki se hočejo izseliti v Južno Ameriko, potuje preko Trsta, kjer si namerava preskribiti pri konzulatih dotičnih držav potrebne vizume. Večinoma odpotujejo iz svojega kraja, preden so si preskrbeli uverenja ki jih zahtevajo dotični konzulati za izdavanja vizumov, ali prihajajo z dokumenti, ki jih zahtevajo konzulati Severne Amerike za odpotovanje v Severno Ameriko, nimajo pa onih dokumentov, ki so potrebni za potovanje v Južno Ameriko. Naša delegacija v Trstu vsled tega večkrat prihaja v neugodni položaj, kjer mora zadržavati naše državljane več dni ali celo več tednov, da dobi odgovor od pristojnih oblasti glede osebnih podatkov izselenca. Poleg rednega potnega lista se zahtevajo od onih, ki potujejo preko Buenos Airesa ali Montevidea v Južno Ameriko, so nastopili: 1. Potrdilo, da je dotična ni bila kaznovana; 2. zdravniško spričevalo, da je dotična oseba zdrava in da ni imela preje nikakih bolezni. To spričevalo mora biti potrjeno od pristojne občine; 3. potrdilo občine, da je dotična oseba sposobna izvrševati svoj poklic. Izseljenci morajo ta potrdila, prevedena na italijanski ali francosko, prineseti seboj, da jim ni treba plačati visokih stroškov za prevod in za legalizacijo pri naši delegaciji.

— Prijava vojne škode. Ministrstvo za socialno politiko je podaljšalo za področje pokrajinske uprave v Ljubljani rok za prijave škode, ki so jo pretrpeli naši državljani v vojnem času na ozemlju, katero je po rapalski pogodbi pripadlo Italiji, kakor tudi o škodi, ki je bila povzročena našim državljanom na ozemlju, katero je zasedla Italija po političnih nasilstvih in izgredih, do 20. januarja 1923. Prijave, ki morajo biti sodno ali po izjavah sverojerno podpisanih prič potrjene in z vsemi dokaznimi podatki in dokumenti opremljene, je vlagati pri oddelku za socialno politiko pokrajinske uprave v Ljubljani.

— »Ljubljana« pod angleško zastavo. Kakor poročajo z Malte je angleška vlada izročila poštni promet med Malto in Syrakusom jugoslovanski trgovski ladji »Ljubljana« za dobo treh tednov. Parnik bo vozil pod angleško zastavo.

— Za stanovjski položaj zelo značilno pismo smo prejeli te dni od prijatelja našega lista. Sporoča nam, da se mu je naš operni pevec Julij Beteto že nekaj kratov bridko pritožil, češ da še sedaj, po dolgem, res da neizogibnem čakaniu ne more priti do svojega stanovanja, katero mu je stanovjski urad že davno nakazal. Vsled tega mu je bivanje v domovini kamor se je povrnil z velikim veseljem, zelo zagrteno, umetniško delovanje pa zelo oteženo. Naj bi merodajni činitelji čim preje poskrbeli, da se to hiono razočaranje našega pevca-umetnika po povratku iz prilžane mu tuine izpremeni v pravo zadovoljnost na domačih tleh. Mislim, da g. Julij Beteto to pač zasluži in da mu

vsakdo med nami želi vse najboljšo, tedaj pač tudi primeren, da-si skromnejši lastni dom in stan.

— Zdravstveno stanje mesta Ljubljane. Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane v času od 1. do 6. januarja izkazuje tole statistiko: Umrla je 21 oseb, 13 moškega in 8 ženskega spola. Smrti vzroki jetika 3. življenska slabost 4 pljučnica 1, srč hiba 1, rak 1, drugi naravni smrti vzroki 12, slučajne smrtne poškodbe 2. Med tem časom se je rodilo 26 otrok, 16 moškega in 10 ženskega spola. (2 mrtvorojena.) Naznaneje nalezljive bolezni: 1 slučaj ošpic.

— Glas iz občinstva. Prejeli smo in priobčujemo ta-le dopis: Hodim vsak večer v kavarno »Zvezda«, da čitam časopise. Cesto se mi zgodi, da ne dobim prostora, ker so nekateri gostje tako brezobzirni, da svoje plašče, klobuke in celo dežnike odlagajo na sedeže in stole. Ne glede na to, da je tako postopanje brezobzirno napram ostalim gostom, katerim jemljejo s tem udobne sedeže, povzročajo taki gostje škodo tudi kavarnarju, ker so plašči in dežniki često mokri. Kavarnar g. Krapež je že toliko žrtvoval za udobnost občinstva, da bi pač lahko zahteval, da bi bilo to občinstvo vsaj nekoliko obzirno tudi napram njemu. Napravil je posebno shrambo za garderobe, samo da ustreže gostom in jih obvaruje pred eventualno škodo — tatvine zimskih sukenj po javnih lokalih so žal še vedno na dnevnem redu — naj se občinstvo, ako ni več v kavarni na razpolago obešal za obleko, posluša vsaj za shrambo obleke nalašč prirejene garderobe.

— Ljubljanski trgovci s špecerijem in kolonialnim blagom so na svojem sestanku dne 8. t. m. sklenili, da bodo sledeče predmete od dneva razglasitve do nadaljnjega prodajali po navedenih cenah v detajlni prodaji: Sladkor kristal do največ 20 D kg, v kockah 22 D kg, v prahu 22 D kg; milo (zlatorog, gazela, srna) kos ca. pol kg do največ D 8.50, milo Schicht kos ca. pol kg do največ D 9.50, Franko do največ 20 D; petrolej do največ 6.50 liter, namizno olje do največ 30 D liter. Z ozirom na dnevne cene, valutarne razmere in da ne pridejo trgovci v navzkrižje z oblastjo, priporoča gremili, da se prizadeje člani do nadaljnjega držo določenih cen.

— Upravi Narodnega gledališča. Prejeli smo to-le pritožbo: Obratamo se tem potom na upravo Narodnega gledališča z upravičeno željo in prošnjo, naj nas pri razdelitvi opernega repertoarja nikar ne zapostavlja. Ne bi stavili te prošnje javno v časopis, če bi ne bili ravno v tem tednu neupravičeno prizadeti. Pripominjamo, da so imeli drugi abonenti že po večini »Gorenjskega slavčka«, nekateri celo »Mefistofela«, nam pa je za ta teden določena »Jenufa«, katero smo že videli. Zakaj torej ta neenačnost v razdeljevanju, to zapostavljanje? Ali nam namerava uprava nuditi »Gorenjskega slavčka« šele takrat, ko bodo pevci že od ponovnih repriz utrjeni? — Abonenti »B.«

— Pokopališče pri sv. Krištofu. Pokopališča uprava ukine sporazumno z mestnim fizikatom iz tehtnih vzrokov s koncem leta 1922 brezpopogojno vsako nadaljnje pokopavanje v grobnicah na pokopališču pri sv. Krištofu, kar naj občinstvo vzame na znanje. V ostalem pa ostane to pokopališče občinstvu za obisk grobišč odprto do preklica.

— Elektrotehniki v Sloveniji. V Ljubljani se je ustanovil pripravljalni odbor koncesioniranih elektrotehnikov z namenom ustanoviti si zvezo koncesioniranih elektrotehnikov v Sloveniji ter vabi vse koncesionirane elektrotehnike iz Slovenije na sestanek, kateri se vrši v nedeljo dne 14. januarja t. l. ob 10. popoldne v pisarniških prostorih tvrde Stebi in Tuleč. Resljeva cesta 4. Sestanek je vlevažen in vsled tega je dolžnost vsakega koncesioniranega elektrotehnika, da se ga zanesljivo udeležijo ter s svojo navzočnostjo dokumentirajo svojo stanovsko zavednost.

— Na celjskem ljudskem vseučilišču se je v zadnji seji odbora sklenilo začasno ustaviti javna predavanja. Namesto teh predavanj se bo ob ponedeljkih zvečer od pol 20. do pol 21. vršil tečaj za fiziko. Tečaj se bo vršil v fizikalnem kabinetu meščanske šole in ga bo vodil ravnatelj tega zavoda g. Serajnik. Tečaj prične 15. januarja, če se do tega časa oglasi zadostno število obiskovalcev.

— Protestni shod stanovjskih najemnikov v Celju. V petek 5. januarja se je vršil ob 19. zvečer v mali dvorani hotela Union protestni shod stanovjskih najemnikov, ki je bil ogromno obiskan. Shod je otvoril v imenu organizacije stanovjskih najemnikov pekovski mojster g. Frano Koren. Za javne nameščence je govoril profesor Reich. Govorili so še drugi govorniki. Zborovalci so končno soglasno sklenili, da ne plačajo nikake povisane najemnine tako dolgo, dokler se tudi nim ne dovoli povisovanje dohodkov, da bodo v položaju plačati ogromno povisane najemnine. Shod je bil obiskan od pripadnikov vseh stanov in strank in se je izvršil popolnoma mirno in stvarno.

— Nova trgovina v Celju. V Gosposki ulici je trgovec Rudolf Kolenc otvoril novo trgovino s porcelanom, steklenimi in kame-ninskimi izdelki.

— Kaos v zvišanju stannarje v Celju. Pišejo nam: Kakor drugod, vlada tudi pri nas v tej zadevi prava babilonska zmešnjava. Vsak hišni posestnik zvišuje najemnino kakor mu bolje sodi. Nekateri stranke, ki so doslej plačevali n. pr. 200 K najemnine, morajo plačevati odslej po dva do tri tisoč. Pri drugih strankah zopet znaša povisana najemmina več kakor ima stranka mesečnih dohodkov. Drugi hišni posestniki pa imajo zopet srce za najemnike in so v sporazumu z njimi zvišali najemnino. Merodajni faktorjevalci naložila bi bila, da tukaj ukrenejo potrebno in ne tirajo v obup ljudi, ki že itak s svojimi dohodki ne morejo sebe in svojih družin primerno hraniti, kamoli še poleg tega plačevati tako ogromne najemnine, kakor so si jih zamislili hišni posestniki v Celju.

— Kapuclinski most v Celju je v tako slabem stanju, da ga proti odnesli kaka večja poveljena. Potreben je temeljitega popravila. Za to popravilo, ki bi zahtevalo okrog enega milijona kron, je mestna občina že sklenila dovoliti večjo svoto, če bi se temu odzvala tudi okoliška občina in okrajni zasop. Ti dve instituciji pa za popravilo tega glavnega mostu ne kažejo nikakega zanimanja. Mestni občinski svet je z ozirom na to sklenil znižati ta prispevek od prvotno skločene svote na 100.000 D. Za drugo kritje pa se najbrže upelje mostnina.

— Uradne ure pri poštnih uradih. Po ministrski odredbi št. 58429 z dne 15. nov. 1922 so se z 28. t. m. uvedle pri vseh poštah uradih normalne uradne ure, ki so veljale do 15. okt. lanskega leta, t. j. uradule se v dopoldanskem in popoldanskem uradnem času.

— Zakon o izseljevanju. Generalni izseljenjski komisariat v Zagrebu je začel izdajati izseljenjske predpise. Doslej je izšel prvi zvezek, ki vsebuje zakon o izseljevanju, pravilnik o izvrševanju zakona o izseljevanju in pravilnik o ustroju generalnega izseljenjskega komisariata kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ta zvezek se more naročiti za ceno 10 dinarjev pri generalnemu izseljenjskemu komisariatu v Zagrebu. Kamenita ulica št. 10.

— Čas trati gospodinja, ki si ne nabavi Gospodinskega koledarja Jugoslovenske Matice. Koliko nepotrebnega ugibanja ji bo prihranjeno v vseh gospodinskih zadevah, če ima Gospodinski koledar Jugoslovenske Matice, v katerem so zbrani vsi potrebni nasveti za kuhinjo in gospodinjstvo. In ne bo ji treba črtati niti troškovnika in niti knjige za perilo, kajti vse to prinaša Gospodinski koledar Jugoslovenske Matice. Kljub svoji bogati vsebini pa velja le 8 D za člane Jugoslovenske Matice, za ostale pa 10 dinarjev.

— Upravi hotela »Union«. Pišejo nam: Priporočamo, da se v bodoče strogo prepreči vstop na tribuno nad ork. odrom. Neprimetno je in neokusno gledati take oblike kakor se je zgodilo v ponedeljek zvečer, ko so se hotelski uslužbenci v kuhinjskih opravah na tribuni zabavali s svojimi prijateljicami in to še pri najdelikatnejšem delu koncerta.

— Sanatorij v Mariboru. Prejeli smo: Slovenski časopisi so pred kratkim prinesli vest, da sta ustanovila gg. dr. Mirko Černič in dr. Benjamin Ipavc v Mariboru sanatorij »Petrovo Selo«, ki se v kratkem otvori. Ker je javnosti v Mariboru znano, da gg. dr. Mirko Černič in dr. Benjamin Ipavc nista ustanovitelja nobenega sanatorija in se sanatorij »Petrovo Selo« splošno istoveti z našim sanatorijem, izjavljamo resnici na ljubo, da smo spodaj podpisani edini ustanovitelji in izključni lastniki snujočega se sanatorija v Vinarski ulici v Mariboru ter smo kot taki tudi zaprosili pokrajinsko upravo za Slovenijo v Ljubljani, da sme nositi naš sanatorij ob otvoritvi ime »Sanatorij kraljice Marije.« — Maribor, dne 6. jan. 1923. Bratje T a v č a r.

— Ljubavna tragedija. V Novem Selo je Dimitrije Radonjič težko ranil svojo bivšo nevesto in njenega sedanega ljubimca Stanko Ivanovića. Zločinca je bil aretiran medtem, ko sta bila oba težkorojena prepeljana v bolnico.

— Smrtina nesreča. Drvar Jurij Klemenc iz Mislinja na Stajerskem, je šel 3. t. m. v gozd podirati dreve. Drugi dan ga je našel njegov brat Franc mrtvega ležati pod buko. Drevo ga je podirilo in pritisnilo s tako silo, da je obležal na mestu mrtve. Klemenc je bil star šele 23 let.

— Velika tatvina na železnici. Soprogi dr. Grgovića iz Čazma na Hrvaškem sta bili med vožnjo Zidamost-Zagreb ukradeni dve košari, v katerih se je nahajala velika množina perila in obleke v skupni vrednosti 600.000 K.

— Nasilen rogovilež. V restavraciji Miklič pri »Juž. kolodvoru« je neki J. Oreškovič razsajal in gostom grozil, da vse pobije »kot muhe«. Poklicana sta bila stražnika Benčič Ivan in Jakob Kržan, da sta nasilnega ukrotita. Oreškovič pa se je aretaciji uprl in je prišlo med njim in stražnikom do ruvanja, pri čemer se je razbila velika šipa na vratih in padla obema stražnikom na roko. Brezčič in Kržan sat bila s precej nevarnimi poškodbami prepeljana v bolnico.

Vlomilci v Celju so še vedno pridno na delu. V eni zadnjih noči so zopet vdrl v Cankarjevi ulici v stanovanje nekega majorja in pokradli precej perila. Vlomiti so skušali še pri drugih dveh strankah, kar se jim pa ni posrečilo.

— Kaznovan iznoveč. V Gornji Slatini pri Sarajevu je vlomil 15 letni Stevo Bosić v hišo svojega soseda Djokića. V nekem zaboji je našel ročno granato, ki mu je v roki eksplodirala in ga popolnoma raztrgala. Poslopje je bilo pri eksploziji precej poškodovano.

— Tatvina. V nedeljo dopoldne je nekdo iz stanovanja z. Tanka na Karlovski cesti št. 12 ukradel rjave ženske čevlje, ki nosijo na notranji strani znamko »levo«. Kdor bi izsledil tatu, naj sporoči lastniku.

— Umor v Mrtovcu pri Bošanju. Pišejo nam: V »Slov. Narod« z dne 3. t. m. se je poročalo, da se je posestnikov sin Fran Pešec iz Mrtovcu pri Bošanju sam po nesreči ustrelil v trebuh in podlegel ranam v javni bolnici v Ljubljani. Ta vest ni točna, res pa je tole: Pešec je bil dne 31. decembra na Silvestrov večer ob 18. v bližini hiše svojega očeta na Mrtovcu ustreljen. Ustrelil ga je Ferdinand Sekovšek, krošničar. Storilec je brez sledu pobegnil. Orožništvo za zasleduje.

— Čevlji domačih tovarn Peter Kozina & Co. z znamko »Peko« so najboljši in najcenejši. Zahtevajte jih povsod. Glavna zaloga na drobno in debelo Ljubljana, Brez št. 20.

— Novi eksperimentalni večer znanega telepata Svengali jutri 10. jan. v veliki dvorani Narodnega doma z novo izbranim sporedom. Začetek ob pol 9. uri zvečer. Predprodaja vstopnic danes in v sredo od 2.—4. ure v Narodnem domu in v sredo zvečer pri blaginji. Za mladino vstop od 16. leti ni dovoljen. Vrši se samo en večer.

Borzna poročila.

— Zagreb, 9. jan. (Izvir.) Zaključek. Devize: Curih 17.78, 17.83, Pariz 6.25, 6.40, London 406, 437, Berlin 8.92, 8.95, Dunaj 6.1365, 6.13425, Praga 252, 255, Trst 457, 460, Newyork 93.75, 94.25, Budimpešta 3.63, 3.70, Valute: dolar 92.50, 92.75, lira 458, 455.

— Curih, 9. jan. (Izvir.) Današnja predborza: Zagreb 5.63, Berlin 6.0528, Praga 14.75, Milan 28.85, Pariz 85.25, London 24.58, Newyork 5.29 1/4, Dunaj 0.0073, Bukarešta 2.80, Sofija 3.50.

— Curih, 8. jan. (Direktno). Zagreb 5.60, Berlin 0.055, Milan 26.30, Praga 14.94, Pariz 36.15, London 24.575, Newyork 5.29. — Praga, 8. jan. Beograd 40.—, Berlin 0.41, Milan 174.50, Pariz 238.35, London 159.50, Newyork 34.25, Curih 6.49.

— Trst, 8. jan. Beograd 21.—, Berlin 0.23, Praga 56.—, Pariz 136.75, London 93.25, Newyork 19.90, Curih 378.—.

Razne stvari.

• Katoliške cerkve po Kanadi zažigajo in rušijo člani organizacije Ku Klux Klan, katere hoče iztrebiti katoliško vero in ki nastopa tudi proti tujcem in proti črncem. V Quebecu je zgorela te dni velika francoska katoliška bazilika s preminogimi vrednostmi. Zgorelo je tudi preminog dragocenih slik. Škoda se ceni nad en milijon dolarjev. To je že deveta cerkev, ki je bila zažgana tekom treh tednov.

• Medeni tedni, ki trajajo že tri leta. V Londonu se nahaja mlad zakonski par Healy, ki je odpotoval pred tremi leti iz Chicaga z namenom, da prebije mesec dni na Japonskem. Toda medeni tedni na Japonskem so se razvijali tako ugodno, toliko je bilo zabave in raznovrstnega veseljačenja, da se ameriški par kar ni mogel ločiti od teh krajev. Zlasti še ne potem, ko se je mlada nevesta pričela izbornu streljati s puško in sta začela zakonca hoditi na razne čestokrat precej nevarne love. Obhodila sta obilo vzhodnega sveta in videla razne neznanke kraje v Srednji Aziji. Sedaj odpotujeta v Ameriko, pozvana od staršev radi neke važne družinske poravnave, nato odpotujeta takoj zopet proti vzhodu.

• Največji znanj rubin. Neki parnik, ki v kratkem pripelje iz Indije v Anglijo, ima na krovu rubin, ki je po ocenjevanju vrednoten največji in najčistejši na svetu. Rubin ki ima težo 22 karatov in je ovalne oblike, se ceni na 12.000 funtov šterlingov (Okoli 30.000.000 K).

• Viljemova slika za 10.000 dolarjev. »The Evening Standard« poroča, da je bivši cesar Viljem te dni Keystone View Films Company v Londonu in Newyorku predal pravico za razširjevanje njegove prve ofitelne fotografije po vojni za ves svet za 10.000 dolarjev. Viljem je fotografiran v uniformi vojnega maršala s princezino Hermiano, ki nosi na glavi diadem.

Darila.

— Uprava našega lista je prejela ga: »Ciril Mešed. družbo«. Gg. Albert in Marija Pogačnik darujeta Din. 30 mesto vena na krsto umrlega rač. ravni. g. Petroviča.

• Podpor. društvo slapib. Rodb. Knjižnica ruje Din. 50 mesto cvetja na krsto umrlega rač. ranvateja g. Petroviča.

• Rednega starčka J. Kaučiča v Krškem. G. Jospina Cizerle daruje Din. 7.

• Častdarjev spomenik. Gg. Fran in Roka Krapež darujeta Din. 125. — Iskrena hvala!

Pozvedbe.

— Izgubila se je ženska ura z jermuškom od Mesnega doma do Franciskanske ulice. Pošten najditelj se prosi, da jo vrne proti nagradi v Učiteljski knjižarni v Franciskanski ulici.

— Ženska katere je prišla dne 2. jan. jutraj po dežnik v gostilno »Pri belem konjčku na Ambroževem trgu je poznana, ter se naproša da istega prinese tja nazaj sicer bi se proti nji uvedlo postopanje.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Konceptna držala THE REX KO, LJUBLJANA

Strojnika in gaterista

de ISČE za parno žago za takoj: dobro ohranjen BILJARD (Kasnap nastop. — Ponudbe pod »A. Z. rambol). — Naslov pove uprava 164/279 na upravo »Slov. Narod«. »Slovenskega Naroda«. 238

Proda se

de ISČE za parno žago za takoj: dobro ohranjen BILJARD (Kasnap nastop. — Ponudbe pod »A. Z. rambol). — Naslov pove uprava 164/279 na upravo »Slov. Narod«. »Slovenskega Naroda«. 238

Prosto stanovanje, trgov. lokali, skladišča itd.

takoj na razpolago kupcu velike skoraj nove stavbe. Hiša se nahaja ca. 500 korakov od ljubljanske električne cestne železnice. Potrebni kapital samo 250.000 Din. Ponudbe pod »Selitev 10934« na upravo Slovenskega Naroda. 10934

Na stanovanje in hrano

SPREJMEM GOSPODA. Kje, pove uprava »Slov. Nar.« 266

Meblovana soba

brez perila in postrežbe se takoj ODDA GOSPODINI. — Poizve se v Rožni ulici 17/L. 269

Seno, slama, oves

dobije se najbolje sa skladišča M. DIMIĆ, Zagreb, Jurišičeva ulica 24. — Telef. 19—16. 262

Proda se

poceni dobro ohranjena SALONSKA OBLEKA. Ivan STANOVNIK, Hrenova ul. 7. 273

Sprejme se

pridna in poštena SOBARICA, ki govori tudi nemško, proti dobri plači. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 272

Zeradi opustive gostilne prodam dobro ohranjen, skoraj nov automat Piano Orchestrion za 15.000 kron. — Naslov pove upr. »Slovenskega Naroda«. 260

Išče se knjigovodkinja,

dobro izveščana in resna, za gostilniško obrt. Hrana in stanovanje v hiši. — Plača po dogovoru. Ponudbe pod »Dobro izveščana/239 na upravo »Slov. Narod«. 260

Pisarniška uradnica

želi primerne popoldanske mesto. Zmožna je stroještja, samostojnega vodstva pisarne in vseh pisarniških del, kakor tudi nemške in slovenske stenografije. — Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Delavnost/267«. 267

V najem išče

ali pa tudi KUPI TRGOVINO in če mogoče tudi GOSTILNO v prometnem kraju. — Najrajši tam, kjer bi se izplačala lema trgovina. Ponudbe je poslati pod »Takejšem prevzem/254« na upravo »Slov. Nar.« 254

Inserirajte v Slov. Narodu!

Proda se

približno 2000 kg PESE za prašiče. ANTON BOC, Selenburgova ul. 6. 263

Proda se

dobre ohranjeno MOŠKO KOLO. Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 263

Prodajo se

dobro ohranjene KONCERTNE CITRE po zelo nizki ceni. — Naslov pove uprava »Slov. Nar.« 246

Izurjena šivilja

gre na dom za novo in staro popravilo. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 251

Na hrano in stanovanje

sprejem takoj dva bolj priprava stalna gospoda. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 251

Priporoča se

za okusno in točno izvršitev plesnih kostumov KOBES ET CONFECTION SETINC BERSIN, Kongresni trg 6. 255

Restavracija „Zvezda“

SPREJME izveščano NATAKARICO (donašalko), zdravo dobro izveščano PERICO in SLUŽKINJO za vsa dela. 255

Zahvala.

Ob bridki izgubi naše ljubljene hčerke odinke

ERIKE

se zahvaljujemo vsem, ki so je spremenili na njeni poslednji poti ter vama s tem izjeli hude boli, vsem darovalcem krasnega cvetja. O obito pa se zahvaljujemo gospe profesor Ošanovi ter gpdč. Ani Prišavc za njuno požrtvovalnost pri pogrebu.

Ljubljana, 4. januarja 1923.

Jarica in Cavaldo Dobelo.

Zahvala.

Vam vsem, ki ste spremenili k zadnjemu počitku našo ljubljeno, nepozabno

Heleno Kušar

bodi izrečena tem potom najsrčnejša zahvala. Še posebno pa se zahvaljujemo gg. pevcem za ganljive žalostinke in vsem darovalcem krasnega cvetja. Bog plači! Ohranimo ji blag spomin!

Selo-Moste, 9. januarja 1923.

Žalnoči ostali.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze priskrbenega sočutja ob priliki prebride izgube naše nepozabne soproge in mamice, gospe

Ivane Šmalc roj. Stergar

trgovke na Mirni na Dolenjskem

za mnogoštevilne obiske v njeni boleznii in ko je bila na mrtvaškem odru ter za mnogoštevilno spremstvo vseh stanov na njeni zadnji poti izrekamo svojo največjo zahvalo. Prav posebno se zahvaljujemo preč. gg. duhovnikom, gg. zdravnikom in usmiljenim sestram v ljubljanskem Leončiču, usmiljeni sestr Antoniji Papež iz Stične, ki jo je še v zadnjih osmih dneh kar najpožrtvovalnejše moč in dan stregla. Potem smo doživeli iskreno zahvalo. Mirenskim pevcem za ganljivo žalostinko ob grobu, nadalje Marijini družbi ter vsemu ostalemu občinstvu, ki je prihitelo od blizu in daleč, celo iz Ljubljane, da počasti pokojnico na njenem zadnjem potu. Še enkrat: najiskrenejša zahvala za vsa pismeno izrečena sočutja onim, ki so se nas v naši žalosti na kak drug način spomnili.

Mirna, dne 6. januarja 1923.

Žalnoči ostali rodbine Šmalc.

V najgledljivi žalosti naznanjata podpisani v imenu vseh ostalih sorodnikov, da je umrl naš preljubljeni, nepozabni soprog, oziroma brat itd. gospod

dvorni svetnik Dr. ANTON PILSHOFER

predsednik občinske komisije za invalide v Linzu, častni škofjski svetnik, častni občan občini Radnje pri Postojni, Anžakach a. d. Steyr, Gallenz, Leuz, Neustift bei Grossraming, Rohr, Ternberg, Thranstetten, Warberg a. d. Kr. in Wolfers; starojozna kat. dijaškega društva Austria — Wien; član mnogih škofskoljubnih društev itd.

V torek, dne 26. decembra 1922 ob pol 11. dopoldne je bil nena doma, potem ko je prejel sv. poslednje olje, poklican v 55. letu starosti v boljše življenje. Pogreb dragega rajnika je bil v petek, 29. decembra 1922 ob 2. popoldne iz hiše žalosti, Berggasse št. 18, na kar so se zemeljski ostanki 30. decembra prepeljali v Linz.

Steyr, 30. decembra 1922.

Marija Pilshofer, roj. pl. Fichtenau. Struga pri Novem mestu, soproga. Sestra Dulcida Pilshofer, prednica v Grieskirchen, sestra.

GUMENE PETE IN GUMENE POTPLATE
ceneje in trajnije so kakor usnene!
Najbolje varstvo proti viagi i mrazu!

Skladišče ali delavnico

v Šiški pri kolodvoru se takoj odda. — Ponudbe pod »Šiška 216 271« na upravo »Slov. Naroda«.

Sprejme se takoj

KROJASKI POMOČNIK za veliko delo — ANTON MEDVESEK, krojač, Loke 20 pri Trbovljah. 270

Proda se

STAVBNA PARCELA (860 m²) v mestu. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 150

Mlad inženjer

želi KORESPONDENCE Z VESELO, ISKRENO DUŠICO. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »ROZMARIN/282«. 146

Išče se poštena deklica

k dvema že nad dve leti starima otrokoma. — Plača po dogovoru. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 245

Meblovano sobo

s posebnim vhom IŠČE miren gospod v sredini mesta. — Plača po dogovoru. — Ponudbe pod »I. C./244« na upravo Slov. Naroda.

Vrtnar,

oženjen in brez otrok, želi mesta pri kakih vili ali hiši s stanovanjem v Ljubljani. Oskrboval bi vrt v jutranjih in večernih urah. Pismene ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »VRTNAR/256«. 243

Pekarijo išče v najem

samostojen, zanesljiv pek, v mestu ali na deželi, najraje pri samostojni ženski ali vdovi. Možitev pri obojestranskem zadovoljstvu ni izključena. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »PEKARIJA/278«. 146

Ženitna ponudba.

SLAVKO IN VIKTOR. Velik pomanjkanje znanja bi se rada seznanila dva mladenčca, ki bosta kmalu samostojna trgovca z gospodinjstvom. Čedne zunanosti in nemomaževane preteklosti, v svrhu živitve. Imeti bi morale veselje do trgovine in stare od 16 do 20 let. Ponudbe s sliko in natančnim naslovom pod »Srečna bodočnost/277« na upravo »Slovenskega Naroda«. Tajnost zadržana.

NEVESTE!

Zaloga pohištva - lastna tapetniška delavnica
Od navadne do najfinejša opreme. — Cene dnevne.
BRATA SEVER, Ljubljana, Gosposvetska c. 13 (Kolizej)

Obl. skuš. in konces. zid. mojster s teoret. izpitom kot stavbenik, teoretično (graško obrtno šolo) in 18 letno praktično izobrazbo, zmožen slovenskega, hrvaškega in nemškega jezika

išče mesta

pri stavbnem podjetju kot poslovodja, vodja podružnice ali polir bodisi v Sloveniji, Hrvaški ali Srbiji. Sprejme tudi mesto teh. konsumenta ali vodje teh. oddelka pri kakem industrijskem podjetju ali denarnem zavodu, ki v lastni režiji vodi stavbe ali finan. stavbena podjetja. Nastop takoj, plača po dogovoru. Dopisi pod šifro »Življenska eksistenca 249« na upravo Slov. Naroda.

Tovarna svilenega papirja

veliko podjetje v Nemčiji išče izvežbanega zastopnika za prodajo svilenega in krepanega (Krepp) papirja. Gospodi, kateri dokažejo, da so dobro vpeljani pri veletržcih in so že zastopali z uspehom druge tovarne papirja se prosijo, da predložijo predloge pod šifro »Dober dobiček 248« na upravo Slov. Naroda.

Železno blagajno,

uporabno za trgovske knjige, kupi takoj Pogačnik & Dolenc. Zglasiti pri: ANT. POGAČNIK. Podnart 13. 225

Išče se lokal

v mestu ali bližnji okolici za MEHANIČNO DELAVNICO. Pismene ponudbe pod »MEHANIČNO 265« na upravo »Slov. Naroda«. 146

Prodaj violino

»Amatie« s finim glasom in KONCERTNE CITRE iz palisandrovine, ter skoro novo veliko cinkasto KOPALNO BANJO. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 146

Proda se posestvo

z dobro idočo gostilno ob glavni cesti; tudi nekaj gozda, po zelo ugodni ceni. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 148

Išče se stenotipistinja,

zmožna popolnoma slovenskega in nemškega jezika ter slovenske in nemške stenografije. — Natančne ponudbe pod »Takojsen naslov/274« na upravo »Slov. Naroda«. 243

Zamenja se stanovanje

obstoječe iz dveh sob in kuhinje, z enakim, v smeri kavarna »Evropa«-Spodnja Šiška. — Ogleda se lahko vsaki dan od 11. do 12. ure dopoldne na Sv. Petra nasipu 37. I. nadstropje. 243

Proda se

PROSTORNA ZIDANA HIŠA z vrtom in nad 2 joha njiv tik okrajne ceste, uro hoda od Brezje, pripravna za vsako obrt in trgovino za 50.000 dinarjev. Pismene ponudbe pod »TIK OKRAJNE CESTE/217« na upravo »Slovenskega Naroda«. 170

Ženitna ponudba.

Izobražena simpatična gospodična, z lepim dohodkom, želi zaradi družinskih razmer znanja z izobraženim, simpatičnim gospodom, najraje veletrgovcem ali industrijalcem z večjim imetjem v starosti od 40 do 45 let, v svrhu čimprejše živitve. Ponudbe, če mogoče s sliko, pod »Posestvo/268« na upravo »Slov. Naroda«. — Tanost zagotovljena.

Velike prazne zaboje

kupuje v vsaki množini trvdka EMIL LAJOVIC & DRUG, d. d. Ljubljana-Moste. 11

Šofer in mehanik

z devetletno prakso in dobrimi spretnostmi išče službe po novem letu. VEKOSLAV CUJEČ, Danica, Botosanski Brod, Bosna. 11746

V trgovini bi se rada izučila

MOČNA 15LETNA DEKLICA. Ponudbe s pogoji pod »Pridna/166« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Stavbna parcela

v bližini Tivolija, kjer se veliko zida, se ugodno proda. Ponudbe pod »Ugodnost/47« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Službe išče mizar,

samostojen, s prakso v najfinejših delih z zasiguranjem stanovanj. — Ponudbe pod »SAMOSTOJEN/195« na upravo »Slov. Naroda«.

En milijon kron posojila

rabim proti 15 % obrestim in intabulaciji na dobro idočo podjetje. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Intabulacija/192«. 160

Sprejmejo se

BLAGAJNIČARKA, TOČAJ IN NATAKARSKI VAJENEC v restavraciji na glavnem kolodvoru v Ljubljani. 160

Sprejme se

za pospravljanje sob pošteno, znano, dobro vzgojeno dekle, staro do 20 let. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 138

Proda se takoj hiša

Z VRTOM IN TRGOVSKIM LOKALOM v Ljubljani v bližini postaje in električne železnice, pripravna za kako obrt ali trgovino. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 162

Sprejme se starejša, dobro verzirana

korespondentinja.

Pogoji znanje slovenskega, nemškega, event. italijanskega jezika, strojepisja in stenografije. — Ponudbe z navedbo referenc na naslov »VELETRGOVINA«, poštni predal 27. 170

Proda se skoro nova hiša

s hlevom in posestvom na Gosposvetskem radi selitve. — Cena 75.000 dinarjev. — Natančnejša pojasnila se dobi pri:

CIRIL GAŠPERIN, trgovec Smokuč, p. Zirovnica, Gorenjsko.

Išče se obratovodja

za strojno mizarstvo delavnico stolov in izvežban DELAVEC, najboljši mizar za izdelovanje patosa (Schiffboardenbretter) za mesto Niš v Srbiji. — Plača postranska stvar; Reflektira se le na zanesljive dobre moči. — Proda se POLNOJARMENIK 65 cm premera, popolnoma nov in motor z navadnim kolesom. — Ponudbe in informacije je poslati na: »JODRA«, Velenje Štajersko. 154

Knjigovodja,

starejša moč z dolgoletno prakso, kateri je nepretrgoma služboval samo pri večjih podjetjih, specializist v lesni stroki in tudi v papirni stroki, želi prevzeti mesto kot poslovodja ali knjigovodja. Ponudbe je vpslati pod »Knjigovodja 1000 151« na upr. Slov. Naroda.

Knjigovodja

prvovrstna moč, bilancist s prakso išče primerno službo v večji trgovski ali pa industrijski pisarni. Gre tudi na deželo. Ponudbe pod »Stanovanje 250« na upravo Slovenskega Naroda. 250

Vinske trte na prodaj!

V moji novosadski trtnici se dobivajo nastopne vrste vinskih trt: Požlahtnjenko na ameriški podlagi in sicer 50 vinskih ter namiznih vrst, Monticola in Portina. Sprejemajo se naročila za jesen in spomlad. — V vinskih zadevah dajem brezplačna pojasnila. Nikola Resch naslednik Novi Sad, ulica Petra Zrinskega 23.

Kupim rabljeni jarmenik

za vodno žago v dobrem stanju. Stojan BOSANIĆ, Bihać, Bosna.

Prodaja bukovih drv

na debelo in drobno, žaganje drv, dostava na dom. 10144

Kupi se

RAZLIČEN STAVBNI LES IN DRVA TER DESKE, DROGI IN OGLJE.

TOTH, D. D., BAČKA TOPOLA.

Službo občinskega redarja

razpisuje županstvo občine Bled. Reflektanti naj vpsolje svoje ponudbe z zahtevno plačo na: ŽUPANSTVO OBČINE BLEDE.

Sprejme se

v stalno službo in proti dobri plači SAMOSTOJNA PRIKROJEVALKA za perilo. — Pismene ponudbe pod »Eksistenca/213« na upravo »Slovenskega Naroda«. 146

Največja izbira

različnih pletenja, majic, nogavic in rokavic pri trvdki

A. & E. Škaberne Ljubljana Mestni trg 10

Žalnica za volno in pavolo

bi bila pripravljena oddati zastopstvo za prodajo svojih izdelkov. Ponudbe na B. rberis Canonico Oresre & Vitale, Ponzzone Novara (italij.) 34

Vila na prodaj.

ima pet sob, klet, verando, balkon, postrežno poslopje, sadni vrt in vrt za zelenjavo. — Krasna lega. — Od puške gimnazije samo pet minut oddaljena. Stanovanje na razpolago. VICAVA PRI PTUJU ST. 10. 11247

Velika soba,

13 m dolga, s strogo separatnim vhodom, v sredini mesta, ugodna za pisarno, se zamenja z družinskimi stanovanjem iz 2 sob, ali pa se odda dotičnemu, ki posodi 30.000 Din. Ponudbe pod šifro »Pisarna/117« na upravo »Slovenskega Naroda«. 146

Službo za gospodinjstvo

na deželi dobi Slovenka, bodisi dekle ali vdova brez otrok v starosti 35 do 43 let, ter mora biti dobrega in poštenega značaja. — Sem sam brez otrok. — Ponudbe pod »Na deželo/227« na upravo »Slov. Naroda«. 146

Znižane cene

pri

A. Sinkovic nasl. K. Soss

LJUBLJANA, Mestni trg 19.

Lokomobila

fabrikat Nilolson, 50 HP, se takoj po ugodni ceni odda. Ogleda se v tovarni usnja v Radečah pri Zidanem mostu. 236

SALAMA

prve vrste sveže blago povsem zrelo dobavi se povsod l. hrv. tvornica salame, sušenega mesa in masti M. Gavrilović sinovi, d. d. Petrinja.

Glavno zastopstvo za Slovenijo R. BUNC IN DRUG Celje — Maribor — Ljubljana

Samostojna

in izvežbana

kuharica sobarica

se sprejme proti dobremu plačilu. Ponudbe pod »Ljubezen do otrok/191« na upravništvo lista. 191

PUTNIKA

traže svetska tvornica čelika. U obzir dolaze samo prve sile iz gvozdjarske ili tehničke struke, koje znadu u govoru i pismu Srpsko-Hrvatski i Njemački i koje su već uvedene. — Detaljirane ponude sa životopisom, Fotografijom, zahtevom plače i naznakom u kojim krajevima Jugoslavije su već uvedeni. Ponude moli se slati pod »Celik« na anonimni zavod Ivo Sušnik, Maribor, Slovenska ulica 15.

Knjigovodja ali knjigovodkinja

se sprejme pri večjem industrijskem podjetju v Ljubljani. Pogoji: Popolno znanje dvostavnega knjigovodstva in slovenskega ter nemškega jezika, večletna praksa. Prednost imajo izurjeni stenografi ali stenografije. Začetnice so izključene. — Istotam se sprejme perfektna strojepisica, ki je zmožna slovenske in nemške stenografije ter popolnoma obvlada slovenski in nemški jezik. Prednost imajo tiste, ki so sposobne srbohrvaškega in italijanskega jezika. — Poizve se pri ravnateljstvu drž. dvorazr. trgovske šole, Kongresni trg 2, vsak delavnik od 9. do 10. dopoldne.

Proda se takoj

enonadstropna hiša z dobro vpeljano trgovino in gostilno.

Naslov pove upr. Slov. Naroda. 211

Važno za trgovce z usnjem in čevlji!

„HEVEAX“

zajamčeno nepremočljiva maža za čevlje, neutrpnja za vsakega, zlasti pa za lovce, turiste in druge športnike.

Glavna zaloga za Slovenijo: JULIJA STOR, trgovina s čevlji, Ljubljana, Prešernova ulica

Specialitete: Poročne opreme.

Opreme za novorojenčke.

Perilo za dame in otroke

priproste in najfinejša kakovosti izdeluje najceneje

tvornica M. Aléšovec

Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 1.

Raznovrstno perilo vedno v zalogi.

Prilično za božična darila.

Ne prenašli se!

z nakupom ako si nisi ogledal zalogo pri:

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7

Tovarniške zaloge najboljših šivalnih strojev „GRITZNER“ za rodbinsko in obrtno rabo. Posamezne dele za šivalne stroje in kolesa. Potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje in sedlarje, toaletne potrebščine, galanterija in modno blago. NA VELIKO IN MALO!

PRODA SE

GOZDNO VELEPOSESTVO

v obsegu 576 ha, ležeče v okrajih Radeče-Krško, oddaljeno ca 13 km od železniške postaje.

Posestvo obstoji iz večini 25 do 35 letnih iglastih gozdnih nasadov in mu pripada dvoje gozdarsko-oskrbnih in dvoje gospodarskih poslopij.

Le resnim reflektantom daje pojasnila Tajništvo Združenih papirnic d. d. v Ljubljani, Stritarjeva ulica 2.